

NIECH ZYJE RZĄD ROBOTNICZY I WŁOSCIAŃSKI

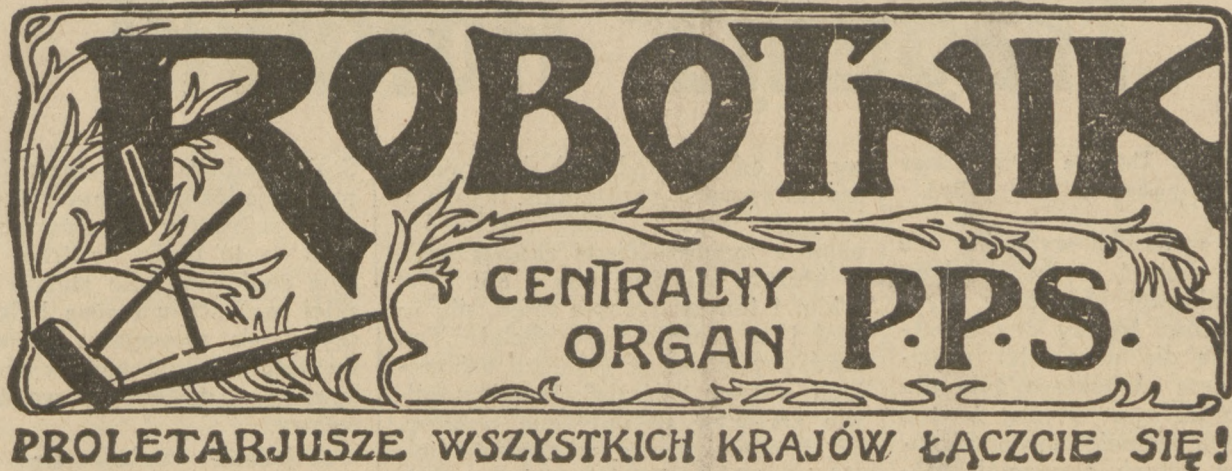
Redakcja przyjmuje interesantów od 1 i pół do 3 po południu.

Za zwrot rękopisów redakcja nie odpowiada.

Administracja czynna od 9 do 5 bez przerwy

Kasa czynna od 12 do 2-ej.

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NIECH ZYJE SOCJALIZM!

WARSZAWA, UL. WARECKA NR. 7

REDAKCJA — tel. 776-73.

DYREKCJA — tel. 720-13.

ADMINISTRACJA — tel. 313-80.

DRUKARNIA — tel. 773-43.

KONTO CZEKOWE w P. K. O. 175

CENA NUMERU 20 GROSZY

OBLICZE SZKOŁY

Rozpoczynający się rok szkolny skupia uwagę naszą na zagadnieniu szkolnym. O rozgrywającej się katastrofie szkolnej, o braku szkół dla setek tysięcy młodzieży, o tragedji rodziców nie mających za co posyłać dzieci do szkół, pisaliśmy w poprzednim artykule. Ale to nie wyczerpuje zagadnienia. Nie idzie tylko o to ile jest szkół i nauczycieli, idzie też o to, jakie to są szkoły, idzie o to, jak się w nich młodzież naszą wychowuje i urabia, idzie o to, jaki duch w tej szkole panuje.

Musimy otwarcie powiedzieć. W ostatnich latach zaufanie społeczeństwa do szkoły zostało poważnie zachwiane. My — socjaliści mieliśmy zawsze pod adresem szkoły zastrzeżenia. Zdawali sobie zawsze dokładnie z tego sprawę, że kierunek wychowawczy szkoły jest dalekim od bezstronności, że społeczeństwo burżuazyjne używa szkoły, jako narzędzia do utrwalenia swego istnienia, że w państwie klasowym szkoła, podobnie jak wszystkie inne dziedziny życia, posiada swoje piętno klasowe. Kształtowanie psychiki przyszłego pokolenia, zdobycie wpływu na dzieci klasy pracującej, — to w polityce klas posiadających moment wielkiej i zasadniczej wagi. I tak jak w każdej dziedzinie walczyliśmy o usunięcie jej z pod wpływu warstw posiadających, o rozszerzenie oddziaływania na nią świata pracy, tak i w dziedzinie oświaty walczyliśmy przeciw panoszącym się w niej pierwiastkom klasowym. Walka o demokratyczną szkołę, walka o socjalistyczne wychowanie — to tylko jeden z terenów naszej walki klasowej.

W ostatnich latach stan rzeczy uległ znacznemu pogorszeniu. W oczach naszych są czynione gorączkowe wysiłki, aby nie zadawalając się uzależnieniem szkoły od ideologii wpływającej z panującego ustroju społecznego, podporządkować ją całkowicie konkretnej doktrynie politycznej, doktrynie dyktatury faszystowskiej. Nigdy szkoła polska nie była do tego stopnia traktowana jako narzędzie bezpośredniej akcji politycznej, jak obecnie. Wytworzono specjalną teorię t. zw. państwowego wychowania, która pod osłoną różnych mętnych i nie nie znaczących ogólników posiada jedną tylko istotną treść, a mianowicie dążenie do podporządkowania szkoły celom bieżącej polityki Rządu. Kto oddziela pojęcie Państwa od pojęcia Rządu, który obecnie urzęduje, ten, powiadają obecnie urzędują, ten, powiadają otwarcie wyżsi dygnitarze administracji szkolnej, nie może w szkole polskiej nauczać. A wszystko obraca się koło jednego punktu centralnego, kult „wielkiego człowieka”.

Sprawa pocztówkowa nieco wyjaśniła opinie publicznej te praktyki. Ale nie należy przypuszczać, że tylko przed zbliżeniem się feralnej dla szkół daty 19 marca odbywają się tego rodzaju akcje. W okólnikach władz szkolnych, na każdej niemal konferencji nauczycielskiej, przy każdej prawie wizytacji wywierany jest nacisk w kierunku organizowania owego kultu. Opowiadają o jednym z wizytatorów, który po przysłuchaniu się wzorowo prowadzonej lekcji zarzucił nauczycielowi, że lekcja nie została wyszukana dla „państwowego wychowania”. Bo przecież, mówi wizytator, wykładał pan o wielkościach, a nic nie wspomniał pan o największej wielkości w Polsce. W innej znów szkole wizytator przeglądając wypracowanie szkolne na temat kogo i dlaczego uczeń uważa za wielkiego człowieka, zrobiłszy uwagę, że w wypracowaniu nie ma mowy o marszałku, obniżył stopień postawiony przez nauczyciela.

Ale dla powodzenia tej akcji nie są tylko używane tak niewinne środki, — jak wyżej wymienione. Zosta-

Delegacja Komisji Porozumiewawczej Związków pracowników miejskich w Min. Spraw Wewnętrznych

DZIŚ PRACOWNICY MIEJSCY MAJĄ OTRZYMAĆ SZCZEGÓLWE WYJAŚNIENIA

Wczoraj o godz. 2 popoł. odbyła się konferencja w Min. Spraw Wewnętrznych z p. wice-min. KORSAKIEM w sprawie ZAPOWIEDZIANEJ OBNIŻKI PŁAC ROBOTNIKÓW I PRACOWNIKÓW MIEJSKICH

O 15%.

Ze strony Związku Prac. Użył. Publicznej brali udział w konferencji tow. HAUPA, WYSOCKI, JARZĘBOW-

SKI, KUROWSKI i BEM. Byli obecni przedstawiciele wszystkich związków robotników i pracowników miejskich, wchodzących w skład KOMISJI POROZUMIEWAWCZEJ.

Po zreferowaniu sprawy przez tow. HAUPĘ, który oświadczył, że 15% obniżka płac jest NIE DO PRZYJĘCIA DLA PRACOWNIKÓW MIEJSKICH,

zabrał głos wiceminister KORSAK, zaznaczając, że Min. Spraw Wewnętrznych bada tę sprawę na terenie Magistratu.

Szczegółowe wyjaśnienia co do stanowiska Min. Spraw Wewnętrznych mają być udzielone delegacji robotniczej na dzisiejszej konferencji z p. wiceministrem KORSAKIEM, która wyznaczona została na godz. 12.

Delegacja hutników śląskich w Min. Pracy

DOMAGAJĄ SIĘ NIEZATWIERDZENIA WYROKU KOMISJI ARBITRAZOWEJ

W dniu wczorajszym udała się do Min. Pracy delegacja hutników śląskich.

W skład delegacji weszli: przedstawiciel Zw. Zaw. Rob. Przemysłu Metalowego tow. Piontek, przedstawiciele górnośląskiego „Zespołu Pracy”, oraz radcy załogowi.

Delegacja została przyjęta na konferencji przez Ministra Hubickiego, wice-

ministra Szubartowicza, oraz dyrektorów Departamentów: Klotta i Ulanowskiego.

Przedstawiciele robotników wręczyli p. ministrowi

memoriał,

przedstawiający obecną sytuację w hutnictwie śląskim, w związku z ostatnią decyzją Komisji Arbitrażowej, obniżającą płace robotnicze,

przyczem domagali się od Min. Pracy niezatwierdzenia tej decyzji.

Minister Hubicki oświadczył w odpowiedzi, że przemysłowcy również złożyli w Mn. Pracy memoriał, odrzucający orzeczenie Komisji Arbitrażowej.

Co się tyczy stanowiska Min. Pracy, min. Hubicki przyrzekł dać odpowiedź w tej sprawie po upływie kilku dni.

Tylko 55.370 bezrobotnych pobiera zasiłki

W POLSCE JEST 251.608 BEZROBOTNYCH WEDŁUG OFICJALNYCH DANYCH

Podług danych państwowych urzędów pośrednictwa pracy, tygodniowe sprawozdanie z rynku pracy za ostatni okres tygodniowy wykazuje na 29 b. m. 251.608 bezrobotnych.

Zasiłki ustawowe pobrało zaledwie 55,370 pozostających bez pracy.

Bezrobocie w poszczególnych okręgach wynosiło na dzień 29 ub. m.: woj.

śląskie 59,980 ludzi, Łódź miasto 24,431, Sosnowiec 21,287, Częstochowa 10,882, Poznań 10,824, Bydgoszcz 8,710, Łódź okręg 7,644, Warszawa okręg 7,465, Włocławek 6,220, Drohobycz 5,603, Lwów 5,166, Lublin 4,698, Ostrów 4,383, Radom 4,115, Grudziądz 3,509, Kalisz 3,418, Wilno 3,248, Białystok 3,330, Chrzanów 3,274, Kraków 2,850, Piotrków 2,762, Białą 2,488, Grodno 2,412, Tczew 2,390, Przemysł 2,345, Stanisławów 2,344, Gdynia 2,308, Żyrardów 2,285, Brześć n/B. 2,006, Nowy Sącz i Równe po 1,833, Toruń 1,544, Kielce 1,447, Ostrowiec 1,575, Siedlce 1,402, Baranowice 1,012, Płock 1,348 i Tarnopol 653.

Zatargi Watykańskie

Watykan popadł ostatnio w konflikt z faszystowskim rządem Włoch. powodu represji jakim uległy katolickie organizacje.

Konflikt między Watykanem a rządem włoskim jest obecnie na drodze ku likwidacji.

Władzom kościelnym na prowincji zostaną zwrócone zasekwestrowane lokale stowarzyszeń katolickich.

W samym Rzymie prawa ta nie jest

jeszcze przeprowadzona, z powodu trudności technicznych.

Zwrot lokali uważany jest, jako wstęp

do dalszych kroków, mających na celu podkreślenie i potwierdzenie praw Kościoła w zakresie kontynuowania dzieła propagandy religijnej za pomocą Akcji katolickiej.

W kołach politycznych, w związku z powyższymi poczynaniami, przewidują ostateczną likwidację zatargu już w najbliżej dniach, przyczem jak sądzą, nastąpi to w formie

deklaracji

rządu włoskiego, ustalającej podstawy stosunku Kościoła do państwa.

Watykan jednocześnie prowadzi rokowania

z republikańskim rządem

Hiszpanji. Porozumienia jak dotychczas nie osiągnięto.

Na posiedzeniu Rady Ministrów hiszpańskiego Rządu wyrażony został pogląd, „że również i Watykan musi poczynić jaknajwiększe wysiłki, aby doprowadzić do zlikwidowania sporu”.

Tajemnicze podpalenia w Niemczech

Z różnych miejscowości na obszarze zachodnich Niemiec donoszą o całym szeregu aktów sabotażowych, dokonywanych rzekomo przez robotników rolnych.

W Heide robotnicy zatrudnieni przy omłócce zboża podłożyli sami ogień

pod zbiory, również maszyny są uszkodzone.

W Glückstadt spłonął folwark jednego z gospodarzy, istnieje podejrzenie, że był on podpalony przez sabotażystów.

Straty są bardzo znaczne.

Na jednym z folwarków pod Kilonją niewysłędzeni sprawcy podłożyli ogień pod dom

właściciela ziemskiego. Władze śledcze wdrożyły energiczne dochodzenie, upatrując we wszystkich tych aktach planową akcję robotników, kierowanych przez niewykrytą dotychczas centralę.

ły zastosowane wszystkie środki terroru. Nigdy, może nawet w czasach zaborczych, nauczyciel nie był tak pozbawiony całkowicie wolności przekonań, jak obecnie. Kwalifikacje zawodowe nie odgrywają żadnej roli. „Człowiek takich a takich przekonań nie może uczyć”, mówi z całą otwartością i cynizmem dygnitarz z Kuratorjum. Groza rugów i przenoszenie politycznych wisi nad nauczycielstwem bezustannie, a szpiegostwa nie brak. Przypuszczano i atak na szkoły prywatne. Udzielaniem tym szkołom praw żongluje się, jako narzędziem politycznym. Poziom naukowy szkoły nic nie znaczy, prawomówność polityczna wszystko.

Wystarczy, że w danej szkole uczy jakiś nauczyciel niemile u góry

widziany, wystarczy zła opinia sanacyjnych działaczy, a szkoła jako nie odpowiadająca wymogom państwowego wychowania praw nie uzyska.

Wszystkie te rzeczy, przyznajemy to, działy się i za endeckich rządów. Ale nigdy w tym stopniu i nigdy tak cynicznie. Endecy, gdy chcieli szkole prawa odebrać, starali się wyszukać dziurę w całym, pozorowali wszystkie rzeczowymi motywami. Można by ostatecznie gustować w metodzie „sanacyjnej”, jako szerszej, gdyby akcja ta nie przybrała nieznanych w przeszłości rozmiarów. A wszystko to dzieje się w tym celu, aby w szkole, która zawsze miała swój zapaszek klasowy nadać obok tego i charakter partyjny.

Klasa pracująca wobec metod tych

nie może pozostać obojętną. Walka toczy się o duszę młodzieży, o przedłużenie istnienia panujących warunków społecznych i politycznych przez urobienie nowego pokolenia, a w walce tej klasa pracująca jest stroną zainteresowaną. Walka o szkołę jest organiczną częścią naszej walki o Socjalizm. Walczyć musimy zarówno przeciw rządowi reakcji społecznej w szkole, jak i przeciw dalej jeszcze idącym próbom oddania szkoły na usługi reakcji politycznej, przeciw faszyzowaniu szkoły. Nie dążymy bynajmniej do przywrócenia szkole dawnego endeckiego i czysto klerikalnego charakteru. Walczymy o wychowanie demokratyczne jako etap do wychowania socjalistycznego.

Henryk Swoboda.

POSIEDZENIA

KIEROWNICZYCH CIAŁ PARTYJNYCH

1) Posiedzenie ZPPS. odbędzie się w dn. 4 września o godz. 11 r. w lokalu własnym w Sejmie.

2) Konferencja Samorządowa PPS. odbędzie się w dn. 4 września o godz. 5 popoł. w sali konferencyjnej ZKK. przy ul. Czerwonego Krzyża 20.

3) Rada Naczelna PPS. rozpocznie swe obrady w dn. 5 września o godz. 11 w sali konferencyjnej ZKK. przy ul. Czerwonego Krzyża 20.

W WIĘZIENIACH

Coraz bardziej niepokojące pogłoski krążą po kraju o stosunkach, jakie powstają w więzieniach Rzeczypospolitej po zaprowadzeniu nowego regulaminu. Szczegółów, ani nawet samych pogłosek nie możemy sprawdzić. Władze „miarodajne” zachowują ze swej strony grobowe milczenie.

Szereg osób z grona rodzin uwięzionych i skazanych zwraca się do nas prawie codziennie o informacje. Informacji uspokajających nie jesteśmy w stanie udzielać, ponieważ ich... nie posiadamy.

Sądymy, że Ministerjum Sprawiedliwości nie powinno dłużej milczeć. Chodzi o spokój, o najserdeczniejsze uczucia tysięcy mężczyzn, kobiet i dzieci w Polsce. Milczenie staje się w tych warunkach świadomym okrucieństwem. Należy albo zaprzeczyć pogłoskom, albo je sprostować, o ile są przesadzone, i wyjaśnić rzeczywisty stan sprawy. S. K.

Śmierć Dawida Skulczyca

Otrzymałymi wiadomości, że w dn. 12 sierpnia podczas głodówki więźniów politycznych w Grodnie zmarł

więzień polityczny Dawid Skulczyk, 24-letni pracownik drukarski. Śmierć nastąpiła, jak nam donoszą w toku t. zw. sztucznego karmienia.

W tych warunkach śmierć Skulczyca nabiera wszelkich cech morderstwa.

Zapytujemy więc publicznie, czy wiadomość, którą otrzymaliśmy, odpowiada prawdzie i czy — jeżeli odpowiada prawdzie — śledztwo zostało zarządzone a winni zostali ukarani.

Rozrost administracji w przemyśle górnośląskim OTO NA CZEM NALEŻY OSZCZĘDZAĆ...

Memoriał, złożony przez hutników śląskich w Min. Pracy zawiera między innymi, krótkie zestawienie, ilu jest dyrektorów i naddyrektorów w hutach górnośląskich, a ilu robotników!

A więc np.:

W hucie BISMARKA w r. 1913 załoga obejmowała 5,995 robotników, 2 dyrektorów i 320 urzędników. W roku bieżącym było tam 4,600 ROBOTNIKÓW, ALE ZATO: 1 GENERALNY DYREKTOR, 2 NADDYREKTORÓW, 9 DYREKTORÓW, 3 PROKURENTÓW I AŻ 857 URZĘDNIKÓW.

W hucie „POKÓJ” w 1913 r. było 5,218 robotników, 4 dyrektorów i 327 urzędników, a w roku bieżącym 5,220 ROBOTNIKÓW, 8 DYREKTORÓW I 618 URZĘDNIKÓW.

W hucie „BAILDON” było w 1913 r. 1,600 robotników i 95 urzędników, A OBECNIE 1,422 ROBOTNIKÓW I 190 URZĘDNIKÓW.

I t. d. I t. d. Przykłady te wskazują bardzo wyraźnie, GDZIE należy szukać oszczędności, CELEM POTANIEŃ KOSZTÓW PRODUKCJI.

Ale przemysłowcy wołają REDUKOWAĆ ROBOTNIKÓW I OBNIŻAĆ PŁACE!

Sprawa tow. Ciołkosza O „STAWIANIE OPORU WŁADZY”

W swoim czasie prokuratura wystąpiła do Sądu w Jarosławiu o pociągnięcie do odpowiedzialności tow. pos. Adama Ciołkosza za rzekome

stawianie oporu władzy

na wiecu, który się odbył w Jarosławiu dn. 6 maja 1929 r. Sprawa ta przechodziła różne koleje, była kilka razy umarzana, ze względu na brak cech przestępstwa, ale, na wyraźne żądanie prokuratury, rozprawa

odbyła się,

Doszła ona do skutku, mimo że Konstytucja zakazuje pociągania do odpowiedzialności sądowej posłów bez zezwolenia Sejmu i mimo że Min. Spr. Wewn. odmówiło zwrócenia się z takim wnioskiem do Sejmu.

Na rozprawie nawet świadkowie oskarżenia ze sfer policyjnych

nie potwierdzili oskarżenia.

Wobec czego sędzia wydał wyrok u niewinniający tow. posła Ciołkosza.

UWIEZIENIE

tow. Stanisława Niemyskiego

Wczoraj w nocy aresztowany został redaktor „Chłopskiej Prawdy” Stanisław Niemyski. Tow. Niemyski odprowadzony został do więzienia „Centralnego” przy ul. Daniłowiczowskiej, celem odbycia kary z tytułu wyroków, zapadłych w sprawach prasowych.

Thomas przestał być sekretarzem

ANGIELSKICH KOLEJARZY

Minister dominjów i kolonji Thomas zrezygnował oficjalnie z urzędu politycznego sekretarza generalnego związku kolejarzy.

Thomas należał do związku od 35 lat i odgrywał w nim dominującą rolę.

Jako przywódca kolejowców organizował on kilka strajków, pośredniczył w zatargach o placę i cieszył się ogromną popularnością. Ponieważ Thomas wszedł do gabinetu Mac Donalda, musiał więc zrezygnować ze stanowiska sekretarza klasowego związku kolejarzy.

REDUKCJE W P. K. O.

W poniedziałek 30 pracownikom P. K. O. zostały doręczone pisma zwanymi ich z pracy z dn. 1 września.

Krązą pogłoski, że dyrekcja P. K. O. zamierza wymówić z dn. 1 października obowiązujące warunki pracy i płacy.

Przy tej okazji mają być przeprowadzone dalsze redukcje. Liczba osób, które zostaną zredukowane nie została jeszcze ustalona.

Pracownicy miejscy nie otrzymali pensji

LEKKOMYŚLNE OBIETNICE PREZYDENTA MIASTA

Mimo oficjalnych obietnic ze strony prezydenta miasta p. Stomińskiego kasy miejskie

nie wypłaciły

wczoraj urzędnikom miejskim pensji za miesiąc wrzesień oraz pozostałej należności z tytułu 13 pensji.

Wypłacone zostały i to nie wszystkim robotnikom i urzędnikom kontraktowym pensje zaległe za miesiąc sierpień.

Jako przypuszczalny termin wymieniona jest sobota.

Zakończenie strajku w fabryce „Kijewski i Scholtze”

W WARSZAWIE

W fabryce nawozów sztucznych „Kijewski i Scholtze” na Targówku wybuchł strajk wobec żądania Dyrekcji obniżenia zarobków robotniczych o 25%.

Po czterodniowym strajku na konferencji w Inspekcji Pracy 5-go obwodu została podpisana umowa, normująca warunki pracy i strajk został zakończony.

NASZA RUBRYKA

Poszukiwanie pracy

MALARZ — DEKORATOR jest prosi o przybycie do Administracji „Robotnika”, celem odebrania oferty.

SZUKAM ZAJĘCIA GOSPODINI LUB KUCHARKI; może być na wyjazd. Adres: Kępińska 1 (Ochota) u Piotra Karpińskiego.

Tragedja Hołówki

Od ob. St. Thugutta otrzymujemy artykuł następujący.

Red.

Tragedją w danym wypadku nie jest sama śmierć tylko. Gdyby sprawcami zbrodni było paru zwykłych bandytów, byłaby ona okrutną katastrofą dla pozostałej rodziny i powodem głębokiego żalu dla przyjaciół zmarłego. Myślę, że ten żal może być niemniej żywo odczuwany przez byłych przyjaciół, którym roznamienienie walki i błędy przeciwnika nie przesłania obrazu człowieka nieposzlakowanego czyśtych intencji, będącego zaprzeczeniem wszelkiego karjerowiczostwa, nie oszczędzającego wrogów, ale i siebie nie oszczędzającego. Poza tem wszystkim człowieka niecodziennej dobroci i jakiejś żywiołowej wprost energii. Człowieka, z którym ani żyć, ani walczyć nie można było bez sentymentu, choć niestety walczył ostatnimi czasy trzeba było dość często.

Ale Hołówki nie zamordowali zwykli bandyci. Jeżeli wierzyć dotychczasowym pogłoskom i jeżeli do odnalezienia sprawców zamachu ście drogą eliminowania tych, którzy według wszelkiego prawdopodobieństwa zbrodni popełnić nie mogli, zostanie przypuszczenie powtarzane dziś przez wszystkie usta, iż zabiła Hołówkę jakaś terrorystyczna organizacja ukraińska. Nie wiem, czy tak jest, nie chciałbym, żeby tak było. Ale jeżeli, mimo wszystko, tak jest, to tu dopiero rozpoczyna się istota tragedji. Tragedja nie dla krwi, która się polała, ale dla rozpaczliwej, beznadziejnej sytuacji, której jest obrazem.

Hołówko nie „specjalizował się”, jak się komuś podobało powiedzieć w sprawie mniejszości w Polsce. On prosto był tym, który niezmo-

wanie, od najmłodszych lat swoich szukał sposobu rozplątania tego piekielnego węzła, który się między nami a mniejszościami zadzierzgnął, w którym niszczyły one i my. Był takim i innym być nie mógł, nie miał i na szczęście nie chciał. Ten urodzony gdzieś w głębiach azjatyckich stepów „Kirgiz”, o niewątpliwie żarliwym patriotyzmie polskim, był niemniej przeto w syntezie polskiej przedstawicielom jej wschodnich pierwiastków. I dlatego może walczył z takim uporem przeciwko odrzucaniu ze współczesnej duszy polskiej składników, którymi ona nasiąkała przez stulecia, którym niegdyś winna była największą potęgę i najwyższy blask, bez którychby dziś pozostała żaloznym kaleką. Walczył nie dla chłodnej rachuby, nie przez samo nawet poczucie sprawiedliwości, ale przez instynkt naturalny i żywy.

Nie chciałbym wdawać się tu w ocenę wartości szczegółów taktycznych tej walki. Można mieć najpoważniejsze wątpliwości, czy idea emancypacji wszystkich narodów, zamieszkujących od wieków ziemie Rzeczypospolitej mieści się w obecnym systemie rządzenia Polską. Być może wolno było mieć na te sprawy Tadeuszowi Hołowce swoje osobiste szlachetne poglądy; jest wszakże istotą rzeczy, iż współzgodnie wolno było wielu innym panom dokonywać czynów, któreby te poglądy wyrażały w załączku. Występować z propozycją ugody nazajutrz po „pacyfikacji” było może pomysłem niewczesnym, jeśli się daży do ugody istotnej i szczerzej. W narodzie ukraińskim wspomnienia są zbyt świeże, zbyt boleśnie palące. Naród polski — po maju, jak przed majem — nie ma do tych spraw wolnej chwili i myśli niefrasobliwej.

Stojąc jednak na najbardziej nawet nieprzejednanem stanowisku niepodległościowców ukraińskich, można było na te próby patrzeć z zupełnym spokojem. Ze stanowiska polskiej racji stanu można było wątpić, czy ugoda nieoparta otwarcie autorytetem rządu, ani świadomą wolą narodu, może mieć wogóle jakież walory.

A jednak znalazł się trybunał, który podpisał wyrok śmierci na człowieka niewinnego gwałtów, człowieka dobrej woli, tylko dlatego, aby nie uwiódł jego narodu. Chodziło o takie pogłębienie przepaści, żeby już żadna dobra wola nie mogła przez nią sięgnąć ręką.

Nawet w dzisiejszej epoce zdziwienia powojennego, podeptania praw człowieka i zszargania ideałów jest coś odrażająco barbarzyńskiego w tym wykonanym na zimno wyroku. Jakkoby powstawały z grobu wspomnienia bezprzytomnych rzezi z czasów wojen kozackich, kiedy niewinnych rżnięto zarówno jak winnych. Ale wojny kozackie były wstępem do upadku Polski, a i narodowi ukraińskiemu obrodziły też gorzkim owocem.

Na tem tle tragedia Hołówki wyrasta do rozmiarów tragedji narodu polskiego. Byłoby zbrodnią niemięszką, niż truskawiecką, oskarżać i do odpowiedzialności pociągać za to, co się stało, naród ukraiński. Mimo wszystko droga do pokojowego współżycia obu narodów musi być odnaleziona, skoro już, skutki przez przeszłość, musimy na jednej ziemi żyć razem. Ale widma zbrodni, ktokolwiekby ich dokonał, nie będą na tej drodze dobrymi przewodnikami.

Stanisław Thugutt.

Pogrzeb T. Hołówki

Z wielką ostentacją i przy udziale licznych delegacji odbył się wczoraj pogrzeb zamordowanego w Truskawcu wiceprezesa klubu B. B. posła Tadeusza Hołówki.

Kondukt pogrzebowy poprzedzony przez kompanię wojskową z orkiestrą oraz oddziały Strzelca z orkiestrami, a także przez liczne delegacje z prowincji wyruszył o godz. 3 popołudniu z dworca Głównego kierując się ulicami Marszałkowska, Królewska, placem Saskim, Wierzbowa, Bielańska do cmentarza ewangelicko-reformowanego.

Wśród bardzo wielu wieńców z żywego kwiecia zauważyliśmy wieńce od Prezydenta Rzeczypospolitej, marszałka Piłsudskiego, Prezydium Rady Ministrów, Sejmu, Senatu Min. Spraw Zagranicznych i t. d.

Niezwykły liczny udział w pogrzebie wzięły także delegacje ukraińskie, nosząc liczne wieńce z szarfami o ukraińskich barwach narodowych, Powszechną uwagę zwracał w konduktie pogrzebowym udział ludności nie polskiej z duchownymi wyznań niekatolickich, a zatem poza księżmi obrządku wschodniego brali udział w pogrzebie rabin, chacham karaimski i mufti mahometanin.

Kondukt pogrzebowy rozciągał się na przestrzeni około 2 kilometrów.

Nad grobem przemawiali superintendent Skierski, prezes Stawek imieniem BB, płk. Beck imieniem Rządu, pos. z BB. Pewny imieniem Ukraińców przedstawiciel ludów Kaukazu i przedstawiciel Legionu Młodych.

**

Oświadczenie „Undo”

W dn. 31 sierpnia wieczorem odbyło się we Lwowie wspólne posiedzenie prezydium „Undo” i prezydium Klubu Ukraińskiego w Sejmie i w Senacie. Posiedzenie było poświęcone sprawie zamordowania T. Hołówki.

Powzięto uchwałę, stwierdzającą, że społeczeństwo ukraińskie zawsze odrzucało i odrzuca bezwzględnie nadal terror, jako metodę walki politycznej czy

narodowej. Większość prasy polskiej twierdzi, że morderstwa dokonała spiskowa organizacja ukraińska. Śledztwo nie udowodniło tego dotychczas. Społeczeństwo ukraińskie protestuje przeciwko oskarżeniu, jakoby ono ponosiło odpowiedzialność za śmierć T. Hołówki.

**

Z kół ukraińskich podnoszą, że sam fakt zabójstwa Tadeusza Hołówki jest z każdego punktu widzenia czynem,

ników programu autonomji terytorjalnej dla Galicji Wschodniej.

Hołówko usiłował czas długi „pogodzić” ze sobą Socjalizm i bezwzględne przywiązanie oraz posłuszeństwo w stosunku do marsz. Piłsudskiego. Po przewrocie majowym konflikt dojrzał. Hołówko musiał wybierać. „Wybrał”, jeżeli można tak powiedzieć, marsz. Piłsudskiego. Wtedy odszedł już na zawsze od Partji i od Socjalizmu. W każdym bądź razie nie był ani nacjonalistą z doktryny, ani wrogiem narodu ukraińskiego. Dlatego też kule ukraińskie — jeżeli istotnie chodzi o kule ukraińskie, — wymierzone właśnie w niego, nadają tragedji truskawieckiej dodatkowe jeszcze piętno tragizmu swoistego.

**

Nie potrzebujemy chyba zaznaczać, że stanowiliby według naszego przekonania — i nonsens zupełnie i kolosalny błąd polityczny zrzucanie odpowiedzialności za mord dokonany na osobie Hołówki, na społeczeństwo ukraińskie. Jeżeli śledztwo wykaże, że zabójstwo — to dzieło dwóch Ukraińców, — to i w tym wypadku może wchodzić w grę tylko kula terrorystów, osobiście odpowiedzialnych.

Do samego zagadnienia polsko-ukraińskiego powrócimy niebawem. O tym, co robił Tadeusz Hołówko z chwilą gdy odszedł od nas i stanął „po tamtej stronie barykady”, nie piszemy nic z całą świadomością. Nad świeżo usypianą mogiłą nie zalewają się żadnych porachunków politycznych.

M. N.

CZY KONIEC

KARJERY P. LAMOTA?

Dymisja wojewody pomorskiego p. Lamota jest podobno rzeczą zdecydowaną. Razem z nim odejdzie w stan spoczynku i wice-wojewoda. Na Pomorzu twierdzą, że p. Lamot wykazał zupełne nieprzygotowanie do tak wysokiego urzędu, jaki piastował.

Osoba p. Lamota była znana dość szeroko wskutek rewelacyjnej kampanji prowadzonej przeciwko niemu przez: „Myśl Niepodległą”.

Tragiczne zakończenie PÓŁKOLONJI LETNICH W ŻYRARDOWIE

Magistrat m. Żyrardowa urządził w r. b. półkolonje. Na terenie, gdzie urządzono półkolonje, wybudowano szopę, w której dzieci miały chronić się podczas deszczu. Do budowy tej szopy nie wzięto — jak to bywało w dawnych latach — fachowców. Budowali ją, dla „oszczędności” ludzie, którzy o budownictwie nie mieli pojęcia.

Rezultat tych „oszczędności” był wprost tragiczny.

Oto podczas uroczystości zamknięcia półkolonji, kilkoro dzieci weszło na dach szopy. Dach się zawalił i 13 dzieci uległo poważnym okaleczeniom. Istnieje obawa, że kilkoro z poranionych dzieci zostanie kalekami.

WYCIECZKA T. U. R. W TATRY

Przed tygodniem powróciła do Warszawy odbywająca się corocznie wysokogórska wycieczka T. U. R. w Tatry. Towarzystwo nasi z Warszawy, Płocka, Piotrkowa, Bydgoszczy i Otwocka spędziło 10 przemitych dni na włościach górach.

Mimo niezbyt sprzyjającej pogody — wykonano cały program wycieczki. Nasi robotnicy - taternicy przeszli Zawrat, byli na Rysach, na Lodowym, na najwyższym ze szczytów tatrzańskich Gałuch, przechodzili przez Polski Grzebień, zachwycali się Morskiem Okiem, podziwiali piękno i komfort uzdrowisk czeskich po stronie czeskiej.

Humoru nie zamaściło nawet niechlujstwo, panujące w prymitywnie urządzonej schroniskach polskich, gdzie turystom wcale nie za niską opłatą każą spać na brudnych, twardej barłogach, ani zdzierstwo w czeskim schronisku Śląski Dom w Dolinie Wielickiej, gdzie za ugotowanie własnej kaszy, na własnym tłuszczy — kazano zapłacić 15 koron.

Dobry, serdeczny nastrój, ideowa socjalistyczna atmosfera, panowały przez cały czas wycieczki.

**

O skandalu z wygórowanymi opłatami, pobieranymi bezpodstawnie przez Klimatykę zakopiańską, za przepustki, uprawniające do przejścia na czeską stronę Tatr — pisaliśmy już w „Robotniku”. Od młodego ucznia, czy robotnika, udającego się z groszami na wycieczkę, Klimatyka zdierała dosłownie za nie około 10 zł. Dawniej taka przepustka, wydawana była darmo, lub za kilkadziesiąt groszy.

Skandal z przepustkami powtórzył się i przy wycieczce turowej. Nie chciano ich wydać bezpłatnie, nie chciano wycieczce robotniczej przyznać choćby ulgi. Jakiś tępawy dygnitarz Klimatyki oświadczył, przeglądając spis uczestników wycieczki, że oprócz robotników, którzy też mogą płacić skórą jeżdżą na wycieczki, są urzędnicy, a ci to przecież „burżuę” i nie powinni domagać się zniżki.

Ogólne koszty wycieczki wynosiły 65 zł, z czego koleją 31 zł, a klimatyczny dygnitarz żądał 10 zł. za samą przepustkę!!! Z tem wszystkim trzeba skończyć.

Bezpłatna pomoc lekarska DLA CZŁONKÓW ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

KOMITET POMOCY LEKARSKIEJ zorganizowany przez

Radę Zawodową Warszawy

udziela

bezpłatnie

pomocy bezrobotnym, członkom Związków Zawodowych, oraz ich rodzinom, którzy wyczerpali

prawo do świadczeń w Kasach Chorych.

Zgłoszenia do poradni lekarskiej przyjmuje się

codziennie

od godz. 10 rano do godz. 12 w po. w pokoju Nr. 38 (parter), dom Z.Z.K., ul. Czerwonego Krzyża 20.

„Wiedza — to potęga, potęga — to wiedza“!...

Kupujcie książki

w „Księgarni Robotniczej” w Warszawie przy ul. Wareckiej 9

NIECZYNNY TEATRY WARSZAWSKIE

Wczoraj, jak już o tem donosiliśmy zostały zamknięte teatry w stolicy.

TEATRY SZYFMANOWSKIE.

Dyr. Szyfman ogłosił onegdaj komunikat, w którym stwierdza, że wobec nie dojdęcia do porozumienia między ZASP. a Związkiem Dyrektorów, zamyka teatry: **Polski i Mały**. Zaległe pensje obiecuje p. Szyfman wypłacić w najbliższym czasie.

Aktorzy teatrów Szyfmana utworzyli zrzeszenie i poszukują sali. Obecnie prowadzone są rozmowy o uzyskanie sali przy ul. Chłodnej (dawniej mieścił się tam „Wesoły Wieczór”).

TEATRY MIEJSKIE.

Magistrat warszawski powierzył kierownictwo teatrów: Narodowego i Nowego znakomitemu artyście

Ludwikowi Solskiemu.

W rozmowie, jaką odbył Solski z prez. Słomińskim i v. prez. Borzęckim, omówione zostały podstawy finansowe teatrów.

Solski zastrzegł sobie kilka dni dla zorientowania się w cyfrach budżetu teatralnego. Jest rzeczą nie ulegającą wątpliwości, że Solski da odpowiedź przychylną i podpisze kontrakt na przeciąg roku. Magistrat ma partycypować w odpowiedzialności finansowej za kierownictwo teatru.

Losy Opery warszawskiej nie zostały jeszcze ostatecznie zdecydowane. Wczoraj przed południem toczyły się konferencje dotyczące możliwości uruchomienia Opery.

Teatr Letni, zostanie podobno całkowicie zlikwidowany. Na dzierżawę teatru złożyli ofertę spółka Krzyżoszewski - Chaberski.

„MORSKIE OKO” I „WESOŁY WIECZÓR”.

Artyści zespołów „Morskiego Oka” i „Wesołego Wieczoru” utworzyli zrzeszenie. Dyrektor teatru „Wesoły Wieczór” p. Wojciechowski zrezygnował z dalszego prowadzenia teatru rewjowego. Ponieważ p. Wojciechowski zrezygnował z sali, została ona wynajęta połączonym zespołem, które rozpoczynają pracę w sobotę 5 września w lokalu „Wesołego Wieczoru”.

„QUI PRO QPO”.

Zrzeszenie aktorów Qui Pro Quo pod kierownictwem Jarossy'ego, Tuwima i Hemara prowadzi rokowania o wynajęcie sali „Splendidu”.

TEATRY CZYNNY.

Czynne są bez przerwy teatry zrzeszeniowe, a więc: „Nowy Ananas”, „Ateneum”, gdzie występuje zespół Adwentowicza. Operetka w „Nowościach” zostanie wkrótce uruchomiona.

REWIZJA W SĄDZIE APELACYJNYM

W związku z aresztowaniem — pod zarzutem komunizmu, urzędnika Sądu Apelacyjnego, Fijałkowskiego, została przeprowadzona w jednej z kancelarii Sądu Apelacyjnego rewizja.

Jest to już drugi wypadek przeprowadzenia rewizji w kancelarii sądu.

POCZĄTEK ROKU SZKOLNEGO

Wczoraj rozpoczął się rok szkolny we wszystkich szkołach powszechnych i średnich.

Rano odbyły się w kościołach nabożeństwa, po których rozdano młodzieży spis książek na nowy rok szkolny. Dziś o godz. 8 rano rozpoczęły się w szkołach lekcje.

Dla wielu jednak dzieci szczególnie dzieci robotniczych — zabrakło w tym roku miejsc w szkołach.

Pisma nadesłane

TRZYDZIESTY PIĄTY ZESZYT „ŚWIATA”.

Trzydziesty piąty, bieżący zeszyt „Świata” otwiera aktualny artykuł o „Młodzieży”, pióra p. St. Rostkowskiego. Józef Weyssenhoff barwnie, zajmująco pisze o „Bogusławcu na Podolu”. M. B. Lepecki dał feljton p. t. „W najpołudniowszym mieście Ameryki”. Józef Jankowski opowiedział wzruszającą i dowcipną nowelkę p. t. „Merci”. Poza tem znajdujemy feljtony: „Na co toż państwa miljarde”, wycianki wiedeńskie, „Ideal linij kobiecej”, „Żywy Buddha”. Dobór świetnych ilustracji, kronika z tygodnia, „co czytać”, „rozrywki umysłowe”, „humor” nie wyczerpują treści tego interesującego zeszytu.

Znakomita powieść Andrzeja Struga p. t. „Ostatni film Ewy Eward” jest atrakcją czytelniczą.

„Ważne zadanie”...

Co jest dziś „ważnym zadaniem” „proletariackiej akcji” w Polsce? Prosimy czytelnika zgadnąć. Ale nie zgadnię, niema mowy! Zdradzimy więc tajemnicę: „ważnym zadaniem” „proletariackiej akcji” jest poprostu — „zwalczanie TUR-a”...

Innych trosk prawdziwie „proletariacka akcja” nie ma żadnych. Pozostaje tylko „zwalczanie” niemal jedynej poważnej instytucji oświatowej robotniczej w Polsce.

Kto rzucił to hasło? Nietrudno się domyśleć. Niedawno podawaliśmy ustępy z odczytu Komunistycznego Związku Młodzieży przeciwko organizacji młodzieży TUR. Teraz zaś spieszy z tem pięknym hasłem „ultraradykalny” „Miesięcznik Literacki” w Nr. 20. „Literatury” w tym miesięczniku literackim bywa niewiele, zato walki z PPS i jej ideologią — pełno.

A więc w Nr. 20 p. Szymański skrobnął sobie artykułik p. t. „Ideologia PPS-owskiej pracy kulturalno-oświatowej”.

Artykułik jest poświęcony „zdemaskowaniu” TUR-a. Z początku autor

rozprawia się z austriacką książką T. Kanitza o Socjalistycznym wychowaniu, wydaną niedawno przez TUR-a, a później przystępuje do „też” ideologicznych TUR-a, przedstawionych przeze mnie na krakowskim zjeździe TUR-a.

Rozbrajająca (widocznie ultra-„marksistowska”) metoda p. Szymańskiego jest następująca: Z początku cytuje „też”. Np. teza brzmi: „TUR nawiązuje przede wszystkim nie tylko do polskiej twórczości socjalistycznej, lecz także do prac wielkich, postępowych pedagogów w Polsce jak Staszic, Trenowski” i t. d.

„Aha! — woła p. Szymański — Staszic! A Marksa niema! O Marksie TUR zapomnieli!”

Ze Marks tkwi w tem, iż „też” stwierdza socjalistyczny charakter ideologii TUR-a, o tem, naturalnie p. Szymański nie chce wiedzieć, bo mu niewygodnie.

Albo: „Też” powiada, że TUR „przygotowuje lud pracujący do wielkiej twórczej roli w ramach demokracji”.

„Aha! — wykrzykuje p. Szymański — „w ramach demokracji”. To znaczy, po-

wiedzie otwarcie — „w ramach kapitalizmu”. Czyli że TUR jest za kapitalizmem”. Czyli że (dosłownie) celem TUR-a jest „pokorna służba na rzecz kapitalizmu”.

Ze w ramach demokracji można właśnie walczyć z kapitalizmem, tego oczywiście p. Szymański nie uznaje.

Po tych głupawych wybrykach p. Szymański kończy artykuł (w myśl otrzymanych dyrektyw) pięknym zdaniem:

„Wobec tego zwalczanie TUR-a należy do ważnych zadań proletariackiej akcji kulturalno-oświatowej w Polsce” (Str. 929).

Takie są „ważne zadania” p. Szymańskiego i jego zwolenników. To samo „ważne zadanie” stawia sobie — „Sanacja”, która coraz bardziej sztykuje TUR-a. Jak zawsze, p. Szymański w figowym listku „ultra - radykalizmu” odgrywa rolę — reakcyjną.

Kwitujemy chętnie ostatnie liczne ataki pp. Szymańskich, jako poświadczenie poważnej roli TUR-a w masach robotniczych oraz nieulegania jego placówek rozkładowej robocie.

Kazimierz Czapiński.

Ostatnie wiadomości

DEPESE — TELEFONY — WIADOMOŚCI RADJOWE

POŁOWA LUDNOŚCI CHIN GINIE Z GŁODU I BRAKU PRACY.

Donoszą z Nankinu że chińskie ministerium spraw wewnętrznych ogłosiło dane co do zubożenia ludności i bezrobocia w Chinach, które przybrało zaskakujące rozmiary. Z posiadanych sprawozdań ze 120 okręgów na ogólną liczbę 2 tysięcy wynika, że w okręgach tych liczba bezrobotnych dosięga 20 milionów ludzi. Tak więc w całych Chinach bezrobocie ogarnęło 200 milionów ludzi, czyli połowę ludności.

UNIEWINNIONY WALDEMARAS BĘDZIE NADAL ZESŁANCEM.

Waldemarasa oświadczył dziennikarzom, iż po wyroku uniewinniającym dalsze jego losy zależą nie od niego samego lecz od zachowania się władz administracyjnych. Komendant policji w Platenach, majątku w którym internowano Waldemarasa oświadczył byle-

mu dyktatorowi litewskiemu, iż pomimo wyroku uniewinniającego władze traktują go dalej jako zesłańca. Waldemarasa zaprzeczył pogłoskom jakoby proponowano mu udział w rządzie.

KRWAWY STARCIE BEZROBOTNYCH Z POLICJĄ.

Donoszą z Nowego Jorku, że w okręgu tekstylnym Central Falls (Rode Island) doszło do krwawych starć pomiędzy strajkującymi robotnikami a policją w czasie których szereg osób odniosło rany. Na czele przeszło tysięcznego tłumy bezrobotnych stała 20 letnia dziewczyna nazwiskiem Anna Burlak, która w czasie starć została ranna.

STANY ZJEDNOCZONE NIE GODZĄ SIĘ NA KONTROLĘ NAD ARMJAMI.

Donoszą z Nowego Jorku, że propozycja przewodniczącego komisji spraw zagranicznych francuskiej Izby deputo-

wanych Paul Boncoura, który wystąpił w jednym z dzienników w projektem przekazania Lidze Narodów kontroli nad wszystkimi armjami doznała dość chłodnego przyjęcia w Waszyngtonie.

Istnieje małe prawdopodobieństwo, aby St. Zjednoczone zainteresowały się tem wnioskiem ponieważ są w dalszym ciągu przeciwnie myśli wszelkiej współpracy z Ligą Narodów. Kongres amerykański nie wyraziłby nigdy zgody na podobny plan.

JUTRO OPUBLIKOWANY ZOSTANIE WYROK TRYBUNAŁU HASKIEGO.

Dn. 3 września opublikowane będzie orzeczenie Trybunału Haskiego w sprawie projektowanej unii celnej austriacko - niemieckiej. Wobec tego sprawa Anshlusu, figurująca na porządku dziennym Rady Ligi Narodów, będzie mogła być rozpatrzona jeszcze w ciągu przyszłego tygodnia.

AMERYKA ZACIĄGA POŻYCZKĘ WEWNĘTRZNA.

Donoszą z Waszyngtonu, że miliardowa pożyczka wewnętrzna dla pokrycia deficytu budżetowego, została w ciągu pierwszego dnia całkowicie subskrybowana.

NOWOCZESNY SINOBRODY.

Donoszą z Nowego Jorku, że sinobrodemu z Clarksburg zdołano dotychczas dowieść 5-ciu morderstw. Poza zwłokami pewnej bogatej wdowy i jej trojga dzieci w wieku od lat 9 do 14 policja odkryła zwłoki pewnej kobiety, którą pośrednik małżeński Powers zdołał zwaćić w swe sieci. Znalaziono również ubrania dziecka tej kobiety. Powers miał naogół popelnić 30 morderstw na tle seksualnem. Miał on kilka posiadłości, a w Clarksbourgh zajmował kilka mieszkań.

Z PODRÓŻY „ZEPPELINA” DO AMERYKI POŁUDNIOWEJ.

Hamburg Ameryka Linja donosi, że sterowiec „Graff Zeppelin” znajdował się o godzinie 3.30 czasu środkowoeuropejskiego na 5°5 szerokości północnej i 29°30 długości zachodniej.

GRONAU WYLĄDOWAŁ W KANADZIE.

Donoszą z Toronto, że lotnik niemiecki von Gronau wylądował wczoraj po południu w miejscowości Langlac (Ontario) w Kanadzie. Dziś przed południem Gronau wystartuje w dalszą drogę, której pierwszym etapem będzie Chicago.

Słup telegraficzny na szynach

Na linii Sapieżarka — Włodzimierz pociąg osobowy, jadący do Włodzimierza, najechał na słup telegraficzny, położony na szynach.

Po zatrzymaniu pociągu i usunięciu przeszkody, pociąg pojechał w dalszą drogę.

Sprawcy nieznan.

KOBIETA z dziesięcioletnim dzieckiem poszukuje jakiegokolwiek pracy, służącej, praczki, lub coś podobnego. Wiadomość Marszałkowska 77, m. 6, tel. 862-41.

PRZEGLĄD PRASY

Tragedja dzieci.

Wczoraj rozpoczął się nowy rok szkolny.

Nie słychać jednak na ulicach miasta radosnego śmiechu dzieci!

Jakiś smutek, jakies przygnębienie znać nawet na twarzach tych najmłodszych.

Nie wesoło bowiem zapowiada się nowy rok szkolny. Tysiące dzieci z powodu polityki „oszczędnościowej” znajdują się poza murami szkoły. Zredukowano liczbę szkół, zredukowano liczbę nauczycieli. Dla około miliona dzieci nie znajdzie się miejsca w szkołach.

A dla tych „szczęśliwców”, którzy dostali się do szkół, przyszłość też się przedstawia nie różowo.

Dzieci wiedzą, że w ich domach rozpociera się nędza. Zmniejszają się zarobki ojców, czy braci wielu z nich straciło zupełnie pracę. Co będzie. Za co kupić ciepłe ubranie? Skąd wziąć książki?

„Nowe Słowo” tak pisze o tragedji dzieci:

„Wiedzą dzieci o rosnącej nędzy wiedzą doskonale, że rodzice ich borykają się o nadzwyczajnie trudniami przy zdobywaniu kawałka chleba.

Drżą na samą myśl, że rodzice nie będą w stanie ich posyłać do szkół, że może w środku roku będą zmuszone przerwać naukę”.

Nietylko tak źle jest w szkolnictwie powszechnym. Nie mniej smętnie przedstawia się szkolnictwo średnie. Czytamy o tem w „ABC”:

„Tak samo w szkolnictwie średnim nauczycielstwo jest przygnębione, zgięte pod brzemieniem oszczędności i zwiększonej pracy obowiązkowej. Tak samo są przepelnione — dużo ponad miarę wymagań higieny i pedagogji — sale szkolne”.

Istotnie pod znakiem smutnych rozważań rozpoczyna się nowy rok szkolny.

Nowe „święto” robotnicze.

W tych smutnych czasach rozweselać się można czytając „Walkę”. Czytamy bowiem w tem wesołym piśmie, że „wczorajszy dzień klasa robotnicza Warszawy przeżyła w radosnym nastroju”.

Zachodzimy w głowę co miało być powodem tej rzekomej radości. Może kryzys przestał gnębić proletariata, może ostatni bezrobotny dostał pracę, może „sanacja” wreszcie diabli wzięli? Nic podobnego! Oto wczoraj odbyły się ni mniej ni więcej, tylko Imieniny (przez duże I) samego p. Rajmunda Jaworowskiego.

Ciesz się „Walka”, że ponoć mimo ciężkich czasów przed domem p. Rajmunda przygrywały jakieś orkiestry, odwiedzały go jakieś delegacje „najznakomitszych przedstawicieli ruchu robotniczego” (pewno Łokietek!). Ale najlepsze jest zakończenie tego służalczego artykułu:

„Cieszymy się ogromnie, że robotnicy Warszawy prywatnie święto imienia Rajmunda Jaworowskiego podnieśli do godności święta klasy robotniczej Warszawy”.

My także się cieszymy, przypuszczając, że od następnego roku BBS. przestanie świętować jak to dotąd obłudnie czyni dzień 1 Maja, a proklamuje swe hebesowskie „święto” w dniu imienia Rajmunda.

Ze poza Tasiemką i Łokietkiem i ich kilku najbliższymi kompaniami pies z kulawą nogą nie będzie świętował — nie trzeba nikogo przekonywać. „Święto” zaś to będzie specjalnie miłym okiem widziane w „Monopolu Spirytusowym”.

„Dno oka” w Akademji Umiejętności.

W prasie „sanacyjnej” pretorjańskich sfer rządowych pojawił się pomysł wywarcia wpływu na Akademię Umiejętności, by ta powołała w poczet swych członków, składających się z najznakomitszych i zonych polskich — także Marszałka Piłsudskiego.

Nasz bratni „Naprzód” tak ocenia ten pomysł:

„Forsuje się ze sfer waletów ideę przeobrażenia Akademji w coś w rodzaju kapituły orderu Polonia Restituta lub Krzyża Niepodległości.

Jakie będą losy tego zamysłu, jeszcze niewiadomo. To jednak zdaje się nie ulegać wątpliwości, że w razie pojawienia się tego rodzaju konkretnej propozycji, pojawiają się jednocześnie wnioski o nominację Ignacego Paderewskiego, Romana Dmowskiego i Józefa Hallera członkami Akademji i przypuszczają należy, że wnioski te będą miały nie mniejsze szanse”.

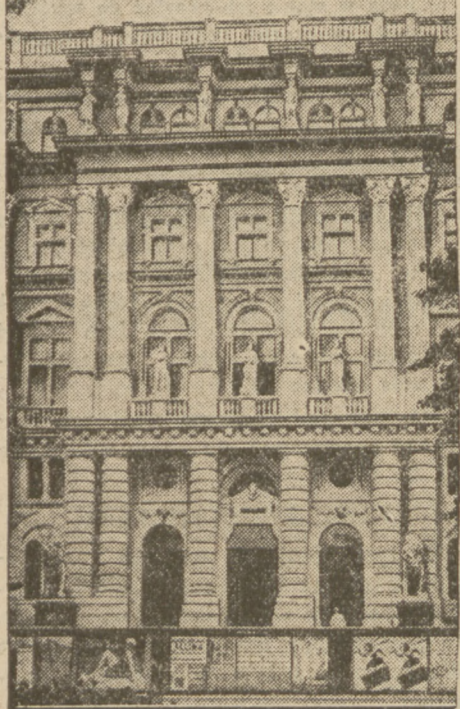
Co wtedy będzie z Akademji? Zatrąca całkowicie swój charakter.

St. D.

GRUPA DELEGATÓW NA MIĘDZYNARODOWY KONGRES WŁÓKIENNICZY

Zburzony przez tłum Pałac Sprawiedliwości W WIEDNIU ZOSTAŁ ODBUDOWANY

W lipcu 1927 r. wybuchły w Wiedniu pamiętne rozruchy przeciwko ówczesnemu Dyrektorowi policji Schoberowi. Podczas rozruchów tłum zburzył i podpalił pałac sprawiedliwości. Gmach doszczętnie spłonął. Pozostały tylko cztery zewnętrzne mury. Obecnie orestaurowano go zupełnie w dawnym stylu kosztem wielu milionów szylingów.

S. O. S. RATUNKO! OKRĘT TONIE

Niedawno zatonał podczas burzy parowiec amerykański „Western World”. Wypadek wydarzył się na pełnym morzu w odległości kilku mil od brzegów hiszpańskich. Na szczęście znalazł się w pobliżu parowiec „General Osorio”, który wyratował wszystkich pasażerów. Na zdjęciu łódź z rozbitkami dobiega do okrętu.

KSIĄDZ WYRZUCA turowców z kościoła

Proboszczem w kościele na Marymoncie jest ks. Zygmunt Truszyński, który nienawidzi turowców za ich pracę oświatową wśród młodzieży i wyraz tej swojej nienawiści daje w niezwykle zgoła sposób.

W sobotę ubiegłą, gdy trzy dziewczęta, członkinie Koła Młodzieży T. U. R. udały się do kościoła na nabożeństwo, ksiądz, zobaczywszy znaczki organizacyjne przy ubraniach dziewcząt, kazał im opuścić kościół.

Na zwróconą uwagę, że kościół jest dla wszystkich, ksiądz wykrzyknął:

„Dla łobuzów turowych, agentów III Międzynarodówki miejsca w kościele niema”.

ZNAK CZASU

„RADOSNA TWÓRCZOŚĆ” UPADŁOŚCIOWA

W Warszawie ogłoszono upadłość Spółki Akcyjnej Fabryki Metalowej „R. Pleniewicz” — Czerniakowska 180. Fabryka wyrabiała platery i posrebrzane przedmioty.

Ogłoszono upadłość restauracji „Express”, Al. Jerozolimskie 32, oraz Domu Handlowego „Westenat”.

Fabryka wyrobów Metalowych i Emalowanych „Wulkan” wystąpiła do Sądu z prośbą o odroczenie wyplat.

O nadzór sądowy wystąpiły firmy: Skład skór „A. J. Rosenblum” Franciszkańska 18, skład instrumentów muzycznych „M. Puszet”, Nalewki 22.

Ogłoszono nadzór sądowy nad firmą Dom ekspedycyjno-handlowy „Syrena” — Krak. Przedm. 38.

Na licytacji została wystawiona Częstochowska Fabryka Obić Papierowych.

Następujące firmy robią ugody z wierzycielami pod egidą sądową: Polski Bank Przemysłowy, Spółka Akcyjna w Warszawie i Lwowie — Fabryka wyrobów huto-prasowanych „Prasmołot” w Warszawie. — Zakłady Przemysłowo-Leśne „Stepań”, Spółka Akcyjna w Warszawie (podobno 100% na 2 lata). — Dom handlowy „B. Bernstein i M. Ferster” w Warszawie. — Biuro elektrotechniczne „S. Zygałdo i W. Legotke, Inżynierowie” w Warszawie. — Firma „Kolumbus” oraz firma „Bracia M. i H. Rozenbaum” w Warszawie.

KOBIETY NA MIĘDZYNARODOWYCH ZAWODACH STRZELECKICH WE LWOWIE

W Międzynarodowych Zawodach Strzeleckich Myśliwskich i Łucznych udział bierze między innymi liczna delegacja Finlandji. Na zdjęciu naszym widzimy mistrzynię Finlandji p. Vassastierra, oddającą strzał z karabinu.

Dr. med. S. JERMOŁOWICZ SEKSUOLOG

Choroby, niedomoga i zaburzenia sfery płciowej. 157

SZKOLNA 8. Przyjmuje 102 i 5 — 7

Dr. Z. FAJNCYN

LESZNO 36

Specjalista chorób wenerycznych niemocy płciowej i skórnych. Analizy krwi. Przyjmuje 9 r. — 9 w. 795

CO SŁYCHAĆ NA ŚWIECIE

PRÓBA SAMOBÓJSTWA W SAMOLOCIE.

W samolocie pasażerskim, utrzymującym komunikację między Monachjum a Berlinem rozegrała się podczas lotu dramatyczna scena, która mogła wywołać katastrofę i śmierć 12 osób.

Rzemieślnik Hutter usiłował odebrać sobie w samolocie 2-krotnie życie przez podpalenie w przedziale toaletowym flaszki, zawierającej plyn wybuchowy.

Dzięki zbiegowi okoliczności, wybuch spalił tylko ubranie desperata i ciężko go poparzył. Dalszemu rozszerzeniu się ognia zdołała zapobiec załoga samolotu przy pomocy gaśnicy przeciwpożarowej. Przed przewiezieniem desperata do szpitala miał próbować on po raz trzeci odebrać sobie życie przez przecięcie żył na rękach.

Próbie pozabawienia się życia w samolocie prasa tłumaczy chęcią zapewnienia rodzinie sumy ubezpieczeniowej w wysokości 25.000 mk., na jaką zaasekurowani są wszyscy pasażerowie. Motywem samobójstwa był podobno rozstrój nerwowy Huttera.

KATASTROFA AUTOBUSOWA.

W pobliżu wsi Caldas (koło Madrytu) przepełniony pasażerami autobus spadł z niewiadomej przyczyny z nasypu do rowu. Trzy osoby poniosły śmierć na miejscu, 5 pasażerów jest ciężko a 15 lżej rannych.

TRAGICZNE ZDERZENIE SAMOCHODÓW.

W pobliżu Melun wydarzyła się poważna katastrofa samochodowa, która pociągnęła za sobą 3 zabitych i 2 ciężko rannych. Na zakręcie zderzyły się ze sobą w pełnym biegu dwa auta prywatne. Siła zderzenia była tak wielka, że oba samochody zostały doszczętnie zniszczone. Z pośród pasażerów 3 osoby poniosły śmierć na miejscu, zaś 3 pozostałe odniosły śmiertelne obrażenia.

ZDERZENIE ŁODZI PODWODNEJ Z PAROWCEM.

Amerykańska łódź podwodna S. 12 zderzyła się w kanale Panamskim z pewnym parowcem. Trzech członków załogi parowca utonęło. Mimo natychmiastowej akcji ratunkowej ciała ich nie znaleziono. Na parowcu znajdował się ładunek 15.000 funtów dynamitu. Szczęśliwym zbiegiem okoliczności eksplozja nie nastąpiła.

300 TYSIĘCY OFIAR POWODZI

Donoszą z Szanghaju, że według miarodajnych obliczeń katastrofa powodzi w dolinie rzeki Jangtse pociągnęła za sobą około 300.000 ofiar w ludziach.

KURSY KROJU I SZYCIA

Kursy Kroju i Szycia sukien i bielizny Towarzystwa Klubów Kobiet Pracujących mają na celu ułatwienie zdobycia fachu kobietom.

Prywatne przedsiębiorczynie każą sobie setki złotych płacić za naukę kroju a szycia uczy się dziewczyna w pracowni latami, bo im dłużej, tem większa korzyść dla pryncypałki.

Kurs kroju i szycia Towarzystwa Klubów Kobiet Pracujących jest tani (75 zł. w pięciu ratach) i jest dostępny nawet dla kobiet pracujących w ciągu dnia, bo odbywa się wieczorem od 6 — 9 przez 5 miesięcy 3 razy na tydzień.

Czwarty wieczór przeznaczony jest na lekcje higieny i nauki o Polsce.

Kurs rozpoczyna się 15 września. Zapisy codziennie od 5 — 7, Marszałkowska 74 m. 11. Towarzystwo, korzystajcie z okazji. Nietylko młodym dziewczętom, ale mężatkom przyda się, gdy będą umiały uszyć wszystko dla siebie i domowników.

Wymiana podręczników szkolnych

Wymiana podręczników szkolnych dla ubogiej dlatwy i młodzieży szkół warszawskich, zorganizowana przez Radę Opieki Moralnej, rozpocznie się dzisiaj w 4-ch punktach a mianowicie:

1) dziedziniec gimn. im. św. Stanisława Kostki, Traugutta 1;

2) świetlica przy parafji Zbawiciela, Marszałkowska 37;

3) dziedziniec szkoły miejskiej powszechnej Nr. 120/122 przy ul. Stawki 21;

4) dziedziniec schroniska dla bezdomnych przy ul. Okopowej 5, w godzinach od 3-iej po południu do 7-iej wieczorem pod opieką członków Rady Opieki Moralnej nad młodzieżą oraz pedagogów i wychowawców.

Robotnicy popierają swoje pismo

Wiadomości z całego kraju

WARUNKI, W JAKICH ŻYJĄ ROBOTNICY ROLNI...

Wymowna dyskusja na zjeździe Zw. Zaw. Rob. Rolnych oddziału węgrowskiego

W dniu 23 b. m. w Węgrowcu odbył się Zjazd delegatów Oddziału Węgrowskiego, w obecności 92 delegatów. Zjazd zagał sekretarz Związku tow. Alojzy Kielbasiewicz, który również przewodniczył na Zjeździe.

Pierwszy przemawiał Prezes Zarządu Głównego, tow. J. Kwapiński. W swoim przemówieniu przedstawił on uczestnikom Zjazdu ciężkie położenie gospodarcze kraju, oraz straszną w swoich skutkach niedolę ludu pracującego. Nie wypłaca się świadczeń zgodnie z ustalonemi kontraktami. Brak pomocy nad bezrobotnymi na roli. Szykany obszarńków a także i władz — oto obraz stonków panujących w Polsce.

Po referacie wywiązała się obszerna dyskusja. Przedewszystkiem skarżono

się na zaległości, które idą w setki złotych dla każdego robotnika, brak poczucia obowiązku ze strony obszarńków; wysokie potrącanie za przemiał zboża przez młynarzy i t. p. Pogorszone przez Nadzwyczajne Komisje Rozjemcze kontrakty, pogłębiają nędzę rodzin robotników rolnych.

W tym stanie rzeczy robotnicy rolni domagają się od Zarządu Głównego przygotowania akcji zbiorowej przed wykopkami w obronie plac robotniczych a przede wszystkim do zmuszenia obszarńków, by regularnie wypłacali zarobki w myśl istniejących kontraktów.

Okrzykiem na cześć Związku Zawodowego i Polskiej Partji Socjalistycznej — zakończono obrady.

DEMONSTRACJA BEZROBOTNYCH PRZED MAGISTRATEM W KRAKOWIE

Członkowie przyjdum miasta są... nieobecni!

Onegdaj, w godzinach przedpołudniowych, zebrał się pod magistratem krakowskim tłum bezrobotnych, głównie robotników budowlanych, w liczbie około tysiąca osób.

Bezrobotni, którzy nadaremnie od szeregu tygodni oczekują jakichś wyników ciągłych narad i konferencji, jakie odbywają w sprawie bezrobocia czynniki rządowe i miejskie, udali się przed Magistrat, aby zarządowi miasta przedstawić swój tragiczny los i domagać się zatrudnienia.

Tymczasem wszyscy członkowie przyjdum miasta byli „nieobecni”, tak przy najmniej oświadczył delegacji, wyłonionej przez zebranych, woźny magistracki... Obecna natomiast była policja, która w bardzo znacznej liczbie, pod wodzą 2 komisarzy, starała się demonstrantów usunąć z placu przed magistratem. Bezrobotni otrzymawszy od swych delegatów wiadomość o „nieobecności” zarządu miasta, dawali głośno wyraz swemu oburzeniu.

„STOSUNEK” W OLSKUSKIEJ KASIE CHORYCH

Skarga chorego robotnika, który nie może dostać należnego mu zasiłku

Otrzymał odpis listu jednego z ubezpieczonych w Olskuskiej powiatowej Kasie Chorych (oddział w Ogrodzieńcu), do ministra pracy.

W liście tym nieszczęśliwy człowiek skarży się, że choruje od maja r. b. a nie może otrzymać zasiłku z Kasy Chorych, chociaż zasiłek ten mu się należy. W dodatku — ma na utrzymaniu liczną rodzinę.

Po długich bezowocnych kołataiach, robotnik ten zwrócił się pisemnie do komisarza olskuskiej Kasy, prosząc o należne mu pieniądze. W odpowiedzi na to — otrzymał małą część zasiłku, a choć od tej chwili upłynęło już wiele czasu — nie dostał więcej pieniędzy, ani też żadnej wiadomości w swojej sprawie. W skardze swej poszkodowany słusznie zwraca uwagę, iż same lekarstwa nie wrócą mu zdrowia, a niema z czego kupić pożywienia!

List kończy się słowami:

„Chodząc do oddziału Kasy Chorych w Ogrodzieńcu po należny mi zasiłek — jestem świadkiem, jak to ubezpieczeni miesiacami czekają na zasiłki. Jeszcze dłużej czekają odemnie — i też nie mogą dostać”

List ten jest wymowną ilustracją stonków w olskuskiej Kasie Chorych... i — niestety — również w większości innych Kas!

Za rządów komisarskich oszczędza się na tem, do czego Kasa Chorych jest powołana; na zasiłkach i leczeniu ubezpieczonych!!

WYROK SĄDU OKRĘGOWEGO W POZNANIU

Stwierdził istnienie teroru przedwyborczego

W poznańskim Sądzie Okręgowym jako instancji odwoławczej odbyła się rozprawa przeciwko redaktorowi „Kurjera Poznańskiego” w związku z artykułem tego pisma p. t.: „Teror przedwyborczy”. W artykule tym było podane, że władze policyjne groziły zwolnieniem listy Stronnictwa Narodowego sporządzeniem protokołów za agitację

przedwyborczą, oraz że władze powiatu częstochowskiego stosowały terror wobec agitatorów opozycji.

W pierwszej instancji redaktor został skazany na grzywnę. W drugiej instancji sąd wydał wyrok uniewinniający, przekazując ponoszenie kosztów Skarbowi Państwa.

WYLEW NIEMNA.

Ostatnie deszcze spowodowały znaczny przybór wody na Niemnie, tak że w dniu 27 bm. woda podniosła się ponad normalny poziom o 1,18 mtr., w dniu 28 bm. o dalszych 64 ctm., a w dn. 29 bm. o goz. 8 rano poziom wody wynosił 2,03 mtr. ponad stan normalny.

Koło wsi Sielec woda wystąpiła z brzegów i zalała po lewej stronie rzeki obszerne pola i łąki oraz zniosła prom.

POWÓDZ NA ŚLĄSKU CIESZYNSKIM

Stan wody na Wiśle zmniejszył się obecnie o 85 cm. Na polach zalanych stoi jeszcze woda na wysokości około 30 mtr.

Oddział pionierów pozostaje nadal na miejscu, utrzymując komunikację z zalanemi osiedlami i dowożąc im żywność, dostarczana przez starostwo bielskie.

SAMOBÓJSTWO PRACOWNICY KASY CHORYCH WE LWOWIE.

W okręgowym Związku Kasy Chorych we Lwowie, zatrudniona była 28 służąca Jadwiga Sroka. Już od dłuższego czasu zdradzała ona wielkie zdenerwowanie a w rozmowie z przyjaciółkami zapewniała, że wkrótce poz-

bawi się życia. Plan swój wykonała w poniedziałek.

Korzystając z tego, że sama znalazła się w mieszkaniu, napiła się trucizny. Skoro tylko spostrzeżono leżącą na ziemi desperatkę, zaalarmowano lekarza. Jednakże pomoc okazała się zbyt późną gdyż śmierć Srokówny nastąpiła natychmiast.

Przyczyny rozpaczliwego kroku młodej kobiety nie zdołano na razie ustalić

ZMASAKROWANIE POLICJANTA W BYDGOSZCZY.

W nocy z soboty na niedzielę w Bydgoszczy wydarzył się następujący wypadek:

Posterunkowego P. P. Tomczaka wezwano na salę Patzera, gdzie odbywała się zabawa, celem usunięcia z sali pewnego osobnika, który urządzał awanturę. Ponieważ osobnik te nie usłuchał wezwania, policjant wyprowadził go z sali, chcąc udać się z nim na Komisariat.

Przed lokalem obstarpił ich koledyz awanturnika pragnąc go odbić, przyczem poturbowali policjanta b. dotkliwie. Zabrano go do szpitala.

W związku z napadem aresztowano 9 osób.

Z ŻYCIA PARTJI WARSZAWSKA ORGANIZACJA P. P. S.

ŚRODA, 2-go września.
DZIELNICA WOLA — CZYSTE. O godz. 7,30 posiedzenie Komitetu.

ZEBRANIE ZARZĄDU Koła pracowników Państw. Wytwórni Aparatów telef. i telegraficznych odbędzie się w środę, o godz. 7 wiecz. w lokalu Targowa 44

Koło robotników miesięczny P. P. S. W czwartek, dn. 3 września b. r. o godz. 7 wiecz., w lokalu OKR-u (Długa 19) odbędzie się zebranie Koła robotników miesięczny.

Komitet Organizacyjny wzywa członków i sympatyków do licznego przybycia.

Organizacja Młodzieży T. U. R.

KOMITET WYKONAWCZY. W środę 2 września r. b. o godz. 7 wiecz. — zebranie Komitetu Wykonawczego Warsz. Org. Młodz. TUR.

SEKCJA ESPERANTYSTÓW KOŁA IM. L. WARYNSKIEGO. Zebranie odbędzie się dnia dn. 3.9 o godz. wieczorem w lokalu przy ul. Warecka 7.

ZEBRANIE KOLPORTERÓW „GROMADY” odbędzie się w środę, dn. 9 b. m., o godz. 19, w lokalu przy ul. Czerw. Krzyża Nr. 20, 4-te piętro. Winni się zjawić przedstawiciele wszystkich gromad.

ORG. MŁ. TUR. Zebranie K. C. odbędzie się w czwartek, o godz. 7 wiecz. w lokalu Warecka 7.

FOTOGRAFJE Z OBOZU są do nabycia w sekretariacie Rady Hufca Warszawskiego Czerwonego Krzyża 20, IV p. Cena 15 gr. za sztukę.

SEKRETARJAT W. O. M. TUR KOŁA IM. M. PASZKOWSKIEJ podaje do wiadomości, iż została utworzona sekcja samokształceniowa. Zapisy przyjmuje sekretariat Koła w lokalu przy ulicy Krasińskiego 10, w środy i soboty od 7—9, oraz tow. Z. Różański (Krasińskiego 16. m. 5) codziennie od 4 — 7 wiecz.

Co wyświetlają kina?

ADRIA PALACE: „Cohn i Kelly”.
ATLANTIC: „Szary dom”.
APOLLO: „X 27” z Marleną Dietrich.
COLOSSEUM: „Wygnańcy”.
W Małej sali: „Wiecej gazu”.
CASINO: „10 minut strachu”.
CAPITOL: „Grzesznica z Montparnacu”.
EZARY: „Harold, trzymaj się”.
CRISTAL: „Huczące działa”.
FORUM: „Dynamit”.
FILHARMONJA: „Przygody Toma Sawyer”.
HOLLYWOOD: „Nibelunzi”.
HELJOS: „Skąd niema powrotu”.
HEL: „Coraz prędej” i rewja.
KOMETA: „Pieśniarz gór”.
LUX: „Bitwa nad Sommą”.
LOTOS: „Łódź podwodna S. 44”.
MEWA: „Lokomotywa 2329” i „Pokusy Broadwayu”.
MAJESTIC: „Afryka mówi”.
MIEJSKI: „Harold, trzymaj się”.
PAN: „Pod dachami Paryża” i „Skrzydła flota”.
PANI: „Pani nie chce dzieci” i „Tancerki w walcach”.
PALACE: „Pieśń narodów”.

STAN POGODY

Prawdopodobny przebieg pogody w Polsce: Pomorze i Wielkopolska: dość pogodnie, rankiem miejscami chmurno lub mgliście, Małopolska, Podhale, Tatry: naogół chmurno, miejscami drobne deszcze, rankiem mgliście. Temperatura do 22 st. Słabe wiatry miejscowe. Polska środkowa, Wileńskie, Polesie Małopolska wschodnia, Podole, Wołyń: dość pogodnie lub pogodnie.

Clągnięcie „dolarówki”

Wczoraj odbyło się losowanie 4% premijowej pożyczki dolarowej III serii. Wynik clągnięcia był następujący:
1 premia 40,000 dol. Nr. 262703,
1 premia 8,000 dol. Nr. 90661,
3 premie po 3,000 dol. Nr. Nr. 538589 289987 543485.
5 premij po 1,000 dol. Nr. Nr. 405270 1365131 356621 1268993 383709.
10 premij po 500 dol. Nr. Nr. 500 1188096 1212357 1027333 105137 177646 1401387 769315 115129 1230701 1487722.
80 premij po 100 dol. Nr. Nr. 250812 9488833 361402 699091 832265 713450 653683 1180722 1385592 680478 361085 1007288 191106 965023 244584 491619 797694 16103 724431 220139 100863 1378674 676873 1116275 869519 1243994 36894 1176680, 947990 1435609 301139 660964 361942 731934 690324 132250 746433 564756 915350 822776 19618 636162 210442 840726 867767 1499265 461394 737831 1219132 444958 871678 338810 273749 471098 1138865 1151124 1028393 1878265 1299064 712306 523833 306188 696237 407341 328080 155564 306534 45465 1155648 412662 922988 1469997 302381 1291774 981257 599830 526813 514271 1239369 848022.

KRONIKA STOLECZNA

NOWE STACJE OPIEKI SPOŁECZNEJ.

Magistrat postanowił uruchomić stacje opieki społecznej na Marymoncie i Grochowie. W ten sposób liczba stacji wzrosła do dziewięciu.

PRZYŁĄCZENIE TELEFONÓW DO CENTRALI PRZY UL. PIĘKNEJ.

Dziś wieczorem, rozpocznie się przyłączenie do centrali automatycznej przy ul. Pięknej telefonów oznaczonych w nowym spisie literą „B”, których jest około 1,900. Literę „B” należy zakreślić na okładce nowego spisu abonamentów i poczynając od 3 b. m. posługiwać się dla telefonów oznaczonych literą „B” wyłącznie numerami automatyczne mi, umieszczonymi po prawej stronie litery „B”. Rozpoczynają się one od cyfry 9.

Obecnie należy posługiwać się wyłącznie nowym spisem, który dla odróżnienia od starego, posiada okładkę złotego koloru (stary spis, już nie ważny, był koloru zielonego).

Zauważono, że więcej niż połowę połączeń abonenci z „dziewiątki”, przyłączeni do drugiej centrali automatycznej przy ul. Pięknej w nocy z soboty na niedzielę, którzy posiadają w nowym spisie telefonów pojedyncze numery, rozpoczynające się od cyfry 9, wykonywują nieprawidłowo: nie czekają na sygnał zgłoszenia się centrali, nakręcają numery 4-cyfrowe i t. p. Winni oni zapoznać się z przepisami, umieszczonymi na 5-tej stronie nowego spisu telefonów.

DOCHODOWOŚĆ AUTOBUSÓW.

Z istniejących czterech linii autobusowych w Warszawie, linia C jest najbardziej dochodowa, następnie idą po kolei linie A i A-bis. Linia nieopłacająca się, jak dotąd, jest linia B.

KRWAWA WOJNA DOMOWA

SYN ZDEMOLOWAŁ MIESZKANIE RODZICÓW

Władysław Ostrowski (lat 26), garbarz, maltretował żonę swoją, żądając od niej, by przywoziła posag od ojca. W rezultacie żona Ostrowskiego porzuciła męża i wróciła do rodziców na wieś.

Wczoraj O. przyszedł do swych rodziców i pytając o żonę swą, uderzył ojca Apolinarego pięścią w twarz i „bykiem” w klatkę piersiową. Następnie porwał z kredensu nóż, zamierzając przebić ojca, który wybiegł na podwórze wzywając ratunku. Wtedy awanturnik zaczął demolować

Jednakże m. sierpień nie jest miarodajny ostatecznie, jako najgorszy pod względem frekwencji ze względu na wyjazdy wakacyjne i dopiero m. wrzesień da prawdopodobnie ostateczne wskazówki co do utrzymania linii B.

ZALUDNIENIE W WARSZAWIE

Spis ludności w Warszawie przeprowadzony w roku 1921 podaje 10,040 nieruchomości o 22,380 budynkach mieszkalnych. Na jedną nieruchomość przypadało wówczas 19,36 lokali zamieszkałych i 93,3 mieszkańców (ludność Warszawy wynosiła w 1921 roku 936,713).

Podług spisu z roku 1919 (846,322 mieszkańców) liczone na nieruchomość 85,9 mieszkań. W ciągu zatem dwóch lat nastąpił znaczny wzrost skupienia ludności (o 7,4 mieszkańców na nieruchomość).

Śród miast zachodnio - europejskich, Warszawa posiada najwyższą przeciętną zaludnienia nieruchomości (86). Stan ten uległ zapewne w ostatnich latach dalszej zmianie na gorsze, co wykaże projektowany w roku przyszłym nowy powszechny spis ludności.

W r. 1921 było w Warszawie 194,441 lokali zamieszkałych, w tem 170,680 służących wyłącznie dla celów mieszkalnych i 23,301 lokali mieszkalno - zarobkowych. Na sto lokali było 42,2 jednoizbowych, 25,1 dwuizbowych, 17 trójizbowych, 12 cztero i pięcioletnich, 3,6 sześciu do dziesięcioizbowych, dziesięć i więcej izbowych 0,41.

A zatem 67,3 proc. ogólnej ilości lokali w Warszawie należy do najmniejszych. Pod tym względem śród miast polskich Warszawa utępiła tylko Łódź, która posiada w tej grupie 73 proc. lokali.

REJESTR WZORAJSZYCH WYPADKÓW

KON Z PLATFORMĄ W WIŚLE.

Z bulwaru wprost przystani żeglugi parowej „Vistula” postawiony bez dozoru koń, należący do przedsiębiorcy przewoźowego, Icka Fleka, cofnął się i wpadł wraz z platformą do Wisły, pogrążając się w wodzie. Z powodu przyboru wody, poszukiwania konia i platformy są wielce utrudnione. Przyczyna wypadku — niedozór woźnicy Flaka. Poszkodowany oblicza straty na 800 zł.

ZDERZENIE WOZU Z SAMOCHODEM.

Na Nowym Zjeździe nastąpiło zderzenie samochodu z wozem ciężarowym. Woźnica, 55-letni Piotr Piętkowski (Solec 69) spadł z wozu i zranił się w lewą rękę.

FATALNE UPADKI.

Z wozu spadł na ul. Wolskiej syn rolnika, 21-letni Stanisław Dominiak, który zламаł lewy obojczyk.

Ze schodów przy ul. Dzielnej 81 spadła uczennica, 14-letnia Helena Nogalska, doznając potłuczenia kregostupa.

Z roweru na podwórzu przy ul. Nowolipki 6 spadł 12-letni Polek Rozenfeld, uczeń, który zламаł prawą rękę.

Na chodniku na rogu ul. Żelaznej i Pańskiej upadł 25-letni Zygmunt Kugler, cieśla, który zламаł lewą gołęń.

Z wozu na Żoliborzu spadł 24-letni Henryk Lewandowski, robotnik, który zranił się w twarz. Wszystkich poszkodowanych opatrzyło Pogotowie, poczem Nogalską i Lewandowskiego przewiozło do domu, Kuglera zaś — do szpitala Dz. Jezus.

ZE SPORTU

ZAKOŃCZENIE PLYWACKICH MISTRZOSTW EUROPY.

W ostatnich dwóch dniach pływackich mistrzostw Europy wyniki były następujące: skok z wieży pań: 1) Eppy (Austria) 34,38, 2) Sjoquist (Szwecja), 3) Flavier (Francja), 4) Lenormand (Francja), 5) Klauzówna (Polska) 29,89, skoki wieżowe pań: 1) Staudinger (Austria) 111,82, 2) Neuman (Niemcy), 3) Riedbschlagler (Niemcy), 1500 m. pań: 1) Halasy 20:49, 2) Perentini (Włochy), 3) Costoli (Włochy), 4) Tarcis (Francja), 400 m. pań: 1) Braun (Holandia) 5:42, 2) Cooper Anglja, 3) Godard (Fr.), 200 m. klas.: 1) Reingold (Finl.) 2:52, 2) Witemberg (Niemcy), 3) Soetas (Niemcy), 100 m. na znak pań: 1) Deutsch (Niemcy) 1:14,8, 2) Bitzkey (Węgry) 1:15,8, 3) Nagy (Węgry), 4 x 100 m. pań: 1) Holandia 4:55, 2) Anglja, 3) Węgry. Mecze watterpolowe: Węgry — Belgja 9:2 Szwecja — Czechosłowacja 2:1, Austria — Czechosłowacja 3:2, Niemcy — Austria 5:0, W wa-

mieszkanie. Przewrócił kredens, tłukąc szkło, oraz rozbił 2 gramofony i połamał stół, wreszcie porwał deskę i wybiegł na podwórze, poszukując ojca, gdzie został bezwładny i pobity przez lokatorów i przechodniów, którzy zwabieni odgłosami awantury stanęli w obronie napastowanego. Ostrowski schronił się do mieszkania rodziców. Przybyli dwaj policjanci wezwali Pogotowie. Lekarz stwierdził kilka ran tłuczonych głowy. Po opatrunku O. przeprowadzono do 3 komisariatu.

TEATR I MUZYKA

TEATR „ATENEUM” (ul. Czerwonego Krzyża 20) Dziś i codziennie „Człowiek z teką” Aleksandra Fajki z Adwentowiczem, Janecką, Kozłowska, Łabuńska i inn.

TEATR NARODOWY: Nieczynny aż do odwołania.

TEATR LETNI: Nieczynny aż do odwołania.

TEATR POLSKI: Nieczynny aż do odwołania.

TEATR MAŁY: Nieczynny aż do odwołania.

TEATR LUDOWY (Smocza 30): Dziś i codziennie o godz. 3.15 „Buenos Aires”, sztuka w 3 aktach z życia handlarzy żywym towarem.

TEATR „MORSKIE OKO”: Nieczynny. INAUGURACJA SEZONU W „NOWOŚCIACH” zapowiada się interesująco. „Błękitny express”, ukaże się w czwartek na scenie stołecznej operetki w świetnej obsadzie z pp.: J. Kulczycką, St. Orską, St. Rylską, K. Dembowskim, B. Horskim, B. Kamińskim, J. Redą, L. Sempolńskim, Wł. Szczawińskim i M. Tatrzańskim na czele licznego zespołu.

Dziś teatr nieczynny. TEATR „WESOLY WIECZÓR”: Nieczynny.

TEATR „NOWY ANANAS”. Dziś i codziennie rewja p. t. „Raj bez mężczyzn” w której oprócz dotychczasowego zespołu ujrzymy doskonałą Halisę Rapacką, popularnego śpiewaka Fajszewskiego oraz po powrocie z urlopu Skwierczyńską i Welina. DOLINA SZWAJCARSKA. Dziś koncert popularny w wykonaniu orkiestry Filharmonji pod dyrekcją Adama Dołżyckiego.

CO USŁYSZYMY PRZEZ WARSZAWSKIE RADJO

ŚRODA

11.40 — 11.55 Przegląd Prasy. 11.58 — 12.05 Sygnał czasu. Hejnał. 12.05 — 12.10 Odczytanie programu. 12.10 — 13.10 Muzyka z płyt. 14.50 — 15.10 Komunikat gospodarczy. 15.25 — 15.45 „Wśród książek”. 15.45 — 16.00 Komunikat harcerski. 16.00 — 16.15 „Zagadki i szarady”. 16.15 — 16.30 Opowiadanie p. t. „Polowanie na krokodyle i zryły”. 16.30 — 16.45 Muzyka z płyt gramofonowych dla dzieci. 16.45 — 16.50 Komunikat Centr. Biura Hydr. dla żeglugi i rybaków. 16.50 — 17.10 Radjokronika. 17.15 — 17.35 Płyty gramofonowe. 17.35 — 18.00 Audycja poświęcona spółcz. malarstwu japońskiemu. 18.00 — 19.00 Koncert orkiestry. 19.00 — 19.20 Rozmaitości. 19.20 — 19.25 Komunikat Tow. do Zachęty Hodowli koni w Polsce. 19.25 — 19.40 Płyty gramofonowe. 19.40 — 19.55 Skrzynka pocztowa rolnicza. 19.55 — 20.00 Komunikat P.L.M. 20.00 — 20.10 Prasowy Dziennik Radio. 20.10 — 20.15 Komunikat sportowy. 20.15 — 20.45 Muzyka lekka w wyk. zespołu „Revelersów Polskich”. 20.45—21.00 Kwadrans literacki. 21.00 — 21.05 Repertuar warsz. teatrów miejskich. 21.05 — 22.00 Recital skrzypcowy Stefana Frenkla. 22.00 — 22.15 Feljton p. t. „U progu moich wspomnień” — wygl. p. W. Siemaszkowa. 22.15 — 22.20 Dodatek do Prasowego Dziennika Radjowego. 22.20 — 22.25 Komunikaty. 22.25 — 22.30 Odczytanie programu na dzień następny. 22.30 — 24.00 Muzyka taneczna z restauracji „Polonia”.

KINO ZNICZ Śniadeckich 5

Dziś i dni następnych „Wieża miłości” NA SCENIE REWJA p. t. „Ja panią uwiodę” Z UDZIAŁEM CAŁEGO ZESPOŁU Pod kier. St. WOLAŃSKIEGO Początek o g. 5.30, w niedzielę i święta 3.30

KINO ATLANTIC

CHMIELNA 33. POCZ. 6. 5. 10.15 Gigantyczne arcydzieło współczesnej kinematografii

SZARY DOM

Nadprogram: aktualności dźwiękowe Foxa oraz „Micky Mauss”

Dźwiękowy- KINOTEATR MIEJSKI

Długa 25 Hipoteczna 8

Początek o godz. 6.— DLA MŁODZIEŻY DOZWOLONY:

HAROLD—TRZYMAJ SIĘ

najweselejszy film obecnego sezonu z udziałem HAROLDA LLOYDA. NADPROGRAMY Ceny miejsc od 50 groszy.

COLOSSEUM

Pocz. 6 g. niedz. 4 g.

OTWARCIE SEZONU JESIENNEGO „WYGNANCY” ROK 1905

dramat miłości, intryg, podstępów i głębokiego patriotyzmu W ROLACH REWOLUCJONISTÓW: ADAM BRODZISZ WIKTOR VARKONY. W ROLI SZPIEGA OCHRONY CARSKIEJ. Sliczna LA JANA

MAŁA SALA: „WIECIEJ GAZU”

W rol. głów. WILLIAM HAYNES i SLIM Dla młodzieży dozwolone.

„majestic” nowy-świat 43

pocz. o godz. 5

Wytw.: „Columbia Pict. Corp.”

Uwaga. Dla młodzieży ceny biletów zniżone.

Z WZORAJSZEJ GIEŁDY

Waluty: Dolary St. Zjedn. 8,92%. Dewizy: Belgja 124,50, Holandia 360,00, Londyn 43,40, Paryż 35,01, Praga 26,43%, Szwajcaria 173,83, Włochy 46,71. Wiedza 125,50. Obroty średnie.

III MIEJSKA SZKOŁA REKODZIELNICZA

Warszawa — Praga, ul. Białońska 4 (obok dworca Wileńskiego)

PRZYJMUJE ZAPISY

na: bielizniarstwo z haftem białym, krawiecczynę oraz haft.

Informacje i zapisy od 10 do 2. Telefon 10-26-18.

Dojazd tramwajami: M, 4, 5, 6, 18; 21, 22, i 25.

LOSY 5-ej KLASY

są u nas do nabycia

CIĄNIENIE WKRÓTCE! SZANSE KOLOSALNE!

GLÓWNA WYGRANA

ZŁ. MILJON ZŁ.

Kolektura Loterii Państwowej

J. WOLANOW

WARSZAWA, MARSZAŁKOWSKA 154

róg Królewskiej

ŁÓDŹ, PIOTRKOWSKA 11.

ŁASKAWE ZLECENIA P. T. KLIENTÓW ZAMIEJSCOWYCH ZAŁATWIAMY ODWROTNA POCZTA

KONTO PKO. 18.814

M. ARCT

Podręczniki

dla wszystkich szkół

powszechnych, średnich, wyższych i zawodowych

WIELKIE ZAPASY NA SKŁADZIE. — SZYBKA SPRZEDAŻ BEZ TŁOKU NATYCHMIASTOWA WYSZKA

WARSZAWA, NOWY ŚWIAT 35

SZKOLNA MŁODZIEŻ

ma ustępowo w Zakładzie Fotograficznym „Leonar”, Nowy Świat 21. Fotografie do legitymacji wykonywana się w 15 minut

AA) Kupno i sprzedaż mebli, pianin, dywanów, futer, antyków i kwitów lombardowych. Łódź, Marszałkowska 131. telefon 738,37.

Rzeczy ciekawe i aktualne

MIASTO SKAZANE NA ZAGŁADĘ EPIDEMJA DŻUMY W BARCELONIE

Kilka dni temu w dzielnicy Hospitalet w Barcelonie pojawiła się epidemia dżumy. Z nakazu władz cała dzielnica została niezwłocznie zamknięta, celem uniemożliwienia rozszerzenia się epidemii. Było jednak już za późno. Epidemia przedostała się do innych dzielnic i obecnie rozszerza się z przerażającą szybkością. Pierwszego dnia zginęło 5 osób. W następnych dniach liczba chorych na dżumę wzrosła już do 150. Z tego 40 zmarło.

W mieście wybuchła straszliwa panika. Tysiące mieszkańców chce opuścić zadżumione miasto, ale władze nie wypuszczają nikogo, obawiając się słusznie, że straszliwa epidemia może się przenieść i na inne miasta. Cała Barcelona została otoczona potrójnym kordonem wojsk. Powiększa to jeszcze groźbę sytuacji.

W mieście ruch prawie ustał. Tramwaje przestały kursować z powodu braku pasażerów. Kawiarne świecą pustkami. Wszystkie kina i teatry są zamknięte. Barcelona robi wrażenie wymarłego miasta. Jedynie na stacjach telefonicznych panuje ożywiony ruch, gdyż wszyscy nieustannie telefonują do siebie, aby się dowiedzieć o stanie zdrowia najbliższych.

Nad wszystkimi mieszkańcami niebezpiecznego miasta zawisł cień śmierci. Medycyna bowiem nie zna dotychczas skutecznego środka uniknięcia dżumy, tak że wszyscy zdrowi mieszkańcy znajdują się ciągle pod groźbą zachorowań, względnie zarażenia się.

Nasze zdjęcie przedstawia Barcelonę z lotu ptaka.

ŚLADY NAJSTARSZEJ CYWILIZACJI ŚWIATA ODNALEZIONO W AMERYCE POŁUDNIOWEJ

Znakomity uczyński prof. Artur Poznański odbywający studia nad etnicznością pochodzeniem Indian plemienia Oru, w okolicy najwyższej na świecie położonego jeziora Titikaka w Boliwii, udzielił przedstawicielowi „Associated Press” w La Paz niezwykle ciekawego wywiadu w sprawie odnalezienia przez siebie śladów najstarszej cywilizacji świata.

„Przed laty — mówi prof. Poznański — dowiedziałem się od Indian o istnieniu tajemniczej wyspy, położonej u ujścia rzeki Desaguadero. Mówili oni, że wyspa ta widoczna jest tylko podczas kilku suchych miesięcy letnich. W porze deszczowej wody zalewają mieszczącą się na niej ruiny.

Kilkakrotnie szukałem śladów tej wyspy, tem trudniejszej do odnalezienia, że gęste rośliny wodne ogromnie utrudniają wszelką na rzece tej żeglugę. Obecnie jednak poszczęściło mi się w tych poszukiwaniach.

Po czterech dniach uciążliwego żeglowania na łodzi, odnalazłem wyspę długości mniej więcej 900 mtr., a szerokości 300 mtr. Na wyspie tej znalazłem ruiny niesłychanie dawnego pochodzenia. Jest tam mnóstwo rzeźb kamiennych, które wykazują cechy kultury bez porównania starszej, niż zabytki Inkasów w Tihuanacu.

Odkrycie to dowodzi, że najstarsza cywilizacja świata znajdowała się w Południowej Ameryce. Ludzie, którzy stworzyli tę kulturę, żyli w czasie poprzedzającym utworzenie się jeziora Titikaka, a zatem — w okresie, poprzedzającym ostatnią epokę lodową.

TEN OBRAZ WART JEST 5 MILJ. ZŁOTYCH

Nasze zdjęcie przedstawia reprodukcję jednego ze słynnych obrazów mistrza niemieckiego Van der Meer van Delft — znany pod nazwą „Dziewczyna

ze szklanką wina”. Obraz ten jest własnością niemieckiego muzeum. Obecnie Amerykanie chcą go zakupić za 5 milionów złotych.

NIESAMOWITE SAMOBÓJSTWO BEZROBOTNEGO ROBOTNIK ZARYŁ SIĘ GŁOWĄ W PIASKU AŻ DO UDUSZENIA SIĘ

Pewien 30-letni robotnik francuski w napadzie szału dokonał samobójstwa w niezwykłych warunkach. Podczas gwałtownej burzy szalenie wyszedł ze swego mieszkania i udał się na położony w pobliżu plac budowlany, gdzie zarył się w piasku głową aż do zupełnego

uduszenia się. Robotnicy znaleźli ciało niefortunliwego w późnych godzinach popołudniowych. Początkowo myślano, że dokonana została zbrodnia, dopiero później wyszło na jaw, że sam szalenie popełnił samobójstwo.

Dzisiaj o godzinie 6 minut 45 wybuchnie rewolucja ZABAWNE ECHA KRWAWEJ REWOLUCJI W PORTUGALII

Z Londynu donoszą, o zabawnym incydencie, który się wydarzył podczas ostatnich krwawych starć rewolucyjnych w Portugalii. Mianowicie w ubiegły wtorek, na krótko przed wybuchem powstania aresztowano w Lizbonie pewnego osobnika ubranego w mundur marynarcki. Osobnik ten do niedawna był w ubraniu cywilnym. Na pytanie oficera policji, w jaki sposób dostał on mundur, aresztowany odpowiedział pełen dumy,

że zamierza wziąć udział w rewolucji, która rozpocznie się dzisiaj o godzinie 6 min. 45.

W ten sposób policja została dokładnie poinformowana o godzinie rozpoczęcia rewolty. Wiele rodzin w przewidywaniu zaburzeń opuściło tego dnia Lizbonę, aby spędzić czas krytyczny w bezpieczeństwie i wieczorem dopieść powrócić do miasta.

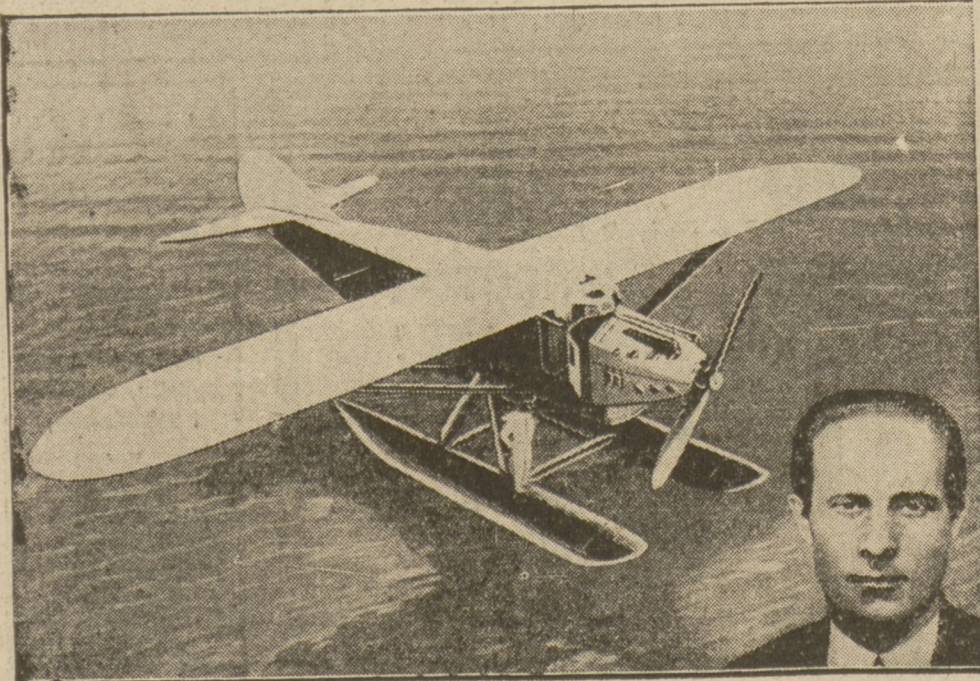
Jeden z nierozwiązalnych problemów matematycznych został rozwiązany

Donoszą z Chicago, że Jezuita O. Callahan, rektor uniwersytetu katolickiego w Duquesne, w wywiadzie z przed stawicielem „Timesa” oświadczył, że wynalazł rozwiązanie problemu podzielenia kąta na trzy równe części sposobem geometrycznym. Dotychczas problem ten rozwiązać można było jedynie drogą mechaniczną, albo rachunkiem,

wchodzącym w zakres wyższej matematyki.

Problem podzielenia trójkąta, na 3 równe części należał od kilku tysięcy lat do takich nierozwiązalnych problemów matematycznych jak kwadratura koła i znalezienie sześciąnu o podwójnej objętości danego sześciąnu.

WCIAŻ NOWE LOTY PRZEZ ATLANTYK

Znany lotnik francuski Mermoz wyruszył ostatnio na swoim hydroplanie „Antoine Paillard” z Paryża do lotu przez Południowy Atlantyk. Jeżeli wa-

runki dopiszą Mermoz postara się równocześnie pobić rekord długości lotu bez lądowania.

PIESZO PRZEZ KANAŁ LA MANCHE

Kilka dni temu Austriak Naumestnik przebył kanał La Manche na wodnych nartach. Opuścił on Boulogne rano o godz. 16 min. 40. Ostatnia mila przebyta wśród bardzo niekorzystnych warunków wyczerpała sportowca tak dalece, że przybył do Dover goniąc resztkami sił.

Nasze zdjęcie przedstawia dzielnego sportowca na swoich „nartach”.

Znany badacz polarny ZAGINAŁ BEZ WIEŚCI

Dwa lata temu wyjechał w podróż naukową do Grenlandji znany niemiecki badacz polarny dr. Krüger. Od dłuższego czasu nie daje on znaku życia. Prawdopodobnie dr. Krüger zginął w bezludnych pustyniach lodowych.

33 DNI WŚRÓD WIECZNYCH LODÓW PODBIEGUNOWYCH

Podróż polarna łamacza lodów „Małygin”, który powrócił do Archangielska dnia 20 sierpnia trwała ogółem 33 dni. W tym czasie łamacz lodów odbył 5.000 km. drogi w warunkach nadzwyczaj trudnych. Przeszło połowę tego czasu „Małygin” spędził wśród lodów, a trzy czwarte drogi odbył w gęstej mgle.

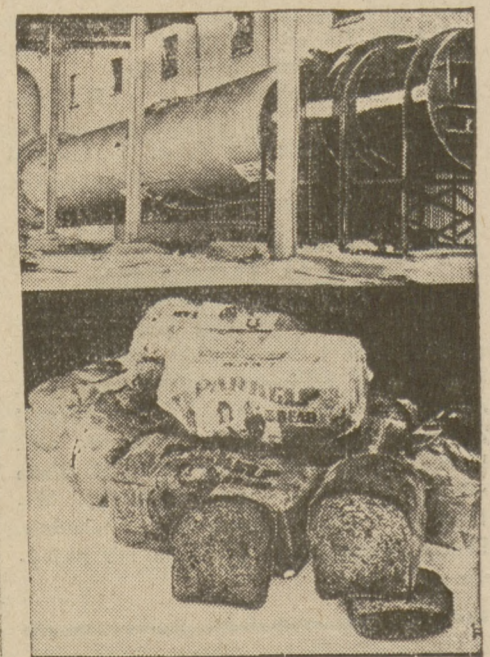
W czasie podróży wykonano doniosłe prace oceanograficzne. Odkryto nowe wyspy. W czasie podróży prowadzono zarazem badania hydrograficzne i geograficzne. Pasażerowie i załoga byli stale zdrowi. Obecnie członkowie ekspedycji znajdują się już w Moskwie.

TEN CZŁOWIEK ZNALAZŁ BŁOK ZŁOTA WARTOŚCI 200.000 ZŁ.

Jeden z australijskich poszukiwaczy złota James J. Larcombe znalazł ostatnio na swej działce w kopalni złota w Larkinville (Australja Zachodnia) blok złota o wadze 75 funtów. Blok ten jak to widać na naszej ilustracji, posiada formę ptaka z rozwiniętymi skrzydłami, to też nazwano go „złotym orłem”. Blok ten jest 65 cm. długi 25 cm. szeroki i 7½ gruby. Posiada on wartość 200 tysięcy zł.

CHLEB Z TRAWY MORSKIEJ

W bogatej i żyznej Kalifornii, najpiękniejszej prowincji Stanów Zjednoczonych Ameryki Półn. rozpoczęto w ostatnich czasach wypiekanie chleba z trawy morskiej. Do wyrobu mąki z trawy morskiej posługują się przemysłowcy specjalnie do tego celu skonstruowaną maszyną, która przy temperaturze 1200 stopni Fahrenheita przerabia trawę morską na mąkę. Z mąki tej wypiekają miejscowi piekarze podobno bardzo smaczny chleb który cieszy się wielkim popytem wśród miejscowej ludności.

Na ilustracji naszej widzimy u góry maszynę do przerabiania trawy morskiej na mąkę, u dołu chleb wypieczony z trawy morskiej.

WARUNKI PRENUMERATY: w Warszawie z odnośnieniem miesięcznie zł. 5.40, bez odnośnienia zł. 4.70, na prowincji miesięcznie zł. 5.40, zagranicą zł. 8.—. Za zmianę adresu 50 gr. CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz wysokości 1 milimetra w tekście gr. 20, komunikaty i nadesłane gr. 80, nekrologi do 60 mm. gr. 20, powyżej 60 mm. gr. 30, drobne za wyraz gr. 20. Poszukiwanie i zaofiarowanie pracy bezpłatnie. Ogłoszenia tabelaryczne o 50 proc. drożej. Ogłoszenia zagraniczne o 50 proc. drożej. Układ ogłoszeń w tekście 5-szpaltowy, układ zwyczajny — 10-szpaltowy. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada.